

Uponor

**TASEKIRJA
1.1.-31.12.2008
Uponor Oyj**

SISÄLLYSLUETTELO

Hallituksen toimintakertomus	3
Konsernin taloudelliset tunnusluvut	10
Osakekohtaiset tunnusluvut	11
Tunnuslukujen laskentakaavat	12
Konsernituloslaskelma	13
Konsernitase	14
Konsernin rahavirtalaskelma	16
Laskelma oman pääoman muutoksista	17
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	18
Osakkeet ja osakkeenomistajat	48
Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	50
Tuloslaskelma	50
Tase	51
Rahoituslaskelma	53
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	54
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	60
Tilintarkastusmerkintä	60

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Yleistä

Vuosi 2008 jäi muistoihin sekä Uponorin 90. juhlavuotena että myös vuotena, jolloin maailmantalouden kehitys ja etenkin rakennusmarkkinoiden pitkään hyvänä jatkunut kasvu yllättäen romahtivat. Yhdysvaltojen asunto- ja rahoitusmarkkinoista vuonna 2007 liikkeelle lähteneet ongelmat laajenivat asteittain muihin maanosiin niin, että vuoden 2008 loppuun mennessä epidemia oli levinnyt kaikkiin maanosiin. Muutoksen vaikutus oli erittäin voimakas Uponorin päämarkkinoihin eli asuinrakentamiseen, mutta se vaikutti viiveellä myös liike- ja julkiseen rakentamiseen sekä yhdyskuntatekniseen kysyntään. Kysynnän voimakkaan laskun vuoksi Uponorin liikevaihto ja liikevoitto heikkenivät selvästi edellisvuonna saavutetusta historiallisen korkeasta tasosta.

Yhtiön sisäisiä kehitysohjelmia jatkettiin pääpiirteissään suunnitelmien mukaisesti, vaikka säästäminen ja kustannusten hallinta nousivatkin korostetusti esille. Yhtiön integrointiohjelma eteni hyvin ja vuoden loppuun mennessä vuonna 2005 käynnistetty ERP-hanke oli olennaisilta osiltaan saatu toteutettua. Myös organisaatiota muutettiin niin, että toimitusketjua voidaan tehokkaasti hallita Euroopan laajuisesti.

Vuoden 2008 jälkipuoliskolla Uponorissa toteutettiin poikkeuksellisen voimakas sopeuttamisohjelma, jonka avulla pyrittiin varmistamaan yhtiön toimintaedellytykset vaikeassa markkinatilanteessa. Yhdessä viime vuosien strategisten kehityshankkeiden kanssa Uponor on kiinteä ja vahva yhtiö, jolla on hyvät edellytykset menestyä lähivuosien haastavassa markkinatilanteessa ja käyttää hyväkseen markkinoilla esiintyviä mahdollisuuksia.

Liikevaihto

Uponorin jatkuvien liiketoimintojen liikevaihto vuonna 2008 jäi 949,2 (2007: 1 047,4) miljoonaan euroon, mikä on 9,4 prosenttia edellisvuotta vähemmän ja selvästi alle pitkän tähtäyksen taloudellisen tavoitteen, joka on + 6 prosenttia. Valuuttakurssien, lähinnä Yhdysvaltain dollarin, Ruotsin kruunun ja Englannin punnan muutokset supistivat liikevaihtoa noin 16,7 miljoonalla eurolla.

Liikevaihto laski kaikissa Uponorin alueorganisaatioissa, voimakkaimmin Pohjois-Amerikassa ja Muun Euroopan alueella, joiden molempien markkinat kokivat rakennusmarkkinoiden kysynnän laskun erityisen voimakkaana. Liikevaihto lähes saavutti viime vuoden tason Keski-Euroopassa, jossa liike- ja julkisen rakentamisen kysyntä säilyi kautta vuoden verrattain vilkkaana sekä sen suurimmalla markkina-alueella Saksassa että lähialueilla. Pohjoismaissa liikevaihdon lasku aiheutui pääosin taloteknisten markkinoiden heikkenemisestä.

Kaikissa alueorganisaatioissa liikevaihdon lasku jäi pienemmäksi kuin kokonaismarkkinoiden supistuminen, johtuen siitä, että muoviputkijärjestelmät ja vesikiertoinen lämmitys ja jäähdytys voittivat markkinaosuuksia.

Liikevaihdon jakautuminen 1.1. – 31.12.2008:

MEUR	2008 1-12	2007 1-12	Raportoitu muutos, %
Keski-Eurooppa	339,4	351,3	-3,4
Pohjoismaat	365,7	397,7	-8,0
Muu Eurooppa	234,3	272,9	-14,1
Pohjois-Amerikka, EUR	130,8	169,2	-22,7
(Pohjois-Amerikka, USD)	191,5	233,1	-17,8)
Eliminoinnit	- 121,0	- 143,7	
Yhteensä	949,2	1 047,4	-9,4

Toimialoittain Uponorin jatkuvien toimintojen liikevaihto laski talotekniikassa 751,1 (839,9) miljoonaan euroon, mikä on 79,1 (80,2) prosenttia konsernin liikevaihdosta. Talotekniikan liikevaihto laski -10,6 (4,4) prosenttia. Yhdyskuntatekniikan osuus konsernin liikevaihdosta oli 20,9 (19,8) prosenttia. Sen liikevaihto oli 198,1 (207,5) miljoonaa euroa; muutos -4,6 (+4,1) prosenttia.

Uponorin liiketoiminnan maantieteellinen painopiste muuttui huomattavasti vuoden 2008 aikana, johtuen sekä Brittein saarten kunnallisteknisen liiketoiminnan myynnistä että markkinoiden voimakkaista muutoksista vuoden aikana. Saksa, jossa Uponor onnistui kasvattamaan myyntiään, nousi liikevaihdolla mitattuna suurimmaksi maaksi.

Uponorin tärkeimmät kansalliset markkina-alueet liikevaihdolla mitattuna ja niiden osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2008 olivat seuraavat: Saksa 15,0 % (13,4), Suomi 11,8 % (11,0), USA 11,1 % (13,6), Ruotsi 9,1 % (8,8), Espanja 8,3 % (11,3), Tanska 6,1 % (6,5) ja Italia 5,5 % (5,3).

Tulos

Uponor-konsernin jatkuvien liiketoimintojen liikevoitto oli 51,2 (135,7) miljoonaa euroa, laskua 62,3 (+2,1) prosenttia. Liikevoittoprosentti oli 5,4 (13,0) prosenttia liikevaihdosta.

Liikevoiton huomattavaan muutokseen vaikutti rakennusmarkkinoiden kysynnän historiallisen voimakas heikkeneminen kaikilla päämarkkinoilla samanaikaisesti. Erityisen voimakas liikevoiton pudotus oli Pohjois-Amerikassa ja Muun Euroopan alueella, jossa toiminnan sopeuttamisen yhteydessä samanaikaisesti panostettiin erilaisiin kasvuhankkeisiin. Konsernin liikevoiton heikkeneminen syveni vuoden viimeisellä neljänneksellä, jolloin markkinoiden kysynnän lasku oli voimakkaimmillaan.

Elokuussa Uponor julkisti konserninlaajuisen kustannusten vähentämishjelman, jolla pyrittiin kulutason mukauttamiseen vastaamaan rakennusalan hiljentyneitä markkinoita. Sen tavoitteena oli vähentää rakenteellisin toimin kustannuksia noin 30 miljoonan euron verran viimeistään vuoden 2009 aikana. Ohjelma saavutti sille asetetut tavoitteet. Säästöohjelman arvioiduista 10 miljoonan euron kustannuksista 3,2 miljoonaa euroa kirjattiin vuoden 3. neljännekselle ja 4,1 miljoonaa euroa viimeiselle neljännekselle.

Pohjois-Amerikassa kirjattiin vuoden viimeisellä neljänneksellä lisäksi kertaluonteinen 14,5 miljoonan euron varaus liittyen tuotevaihtokorjauksiin.

Liikevoiton jakautuminen 1.1. – 31.12.2008:

MEUR	2008 1-12	2007 1-12	Raportoitu muutos, %
Keski-Eurooppa	38,2	41,1	-7,0
Pohjoismaat	23,6	49,7	-52,5
Muu Eurooppa	15,3	42,2	-63,7
Pohjois-Amerikka, EUR	-16,0	16,6	-196,1
(Pohjois-Amerikka, USD)	-23,4	22,9	-202,1)
Muut, EUR	-10,2	-13,2	
Eliminoinnit	0,3	-0,7	
Yhteensä	51,2	135,7	-62,3

Konsernin tulos ennen veroja laski -69,2 prosenttia ja oli 41,0 (133,1) miljoonaa euroa. Tuloverojen määrä oli 10,9 (41,7) miljoonaa euroa, kun veroaste oli 26,6 prosenttia (31,3). Konsernin tilikauden tulos oli 72,5 (101,9) miljoonaa euroa, josta jatkuvien liiketoimintojen osuus oli 30,1 (91,4) miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituskulut nousivat 10,2 (2,6) miljoonaan euroon, josta 5,2 milj. euroa tuli nettovaluuttakurssieroista.

Oman pääoman tuotto jäi 22,7 (30,1) prosenttiin ja sijoitetun pääoman tuotto 22,2 (39,2) prosenttiin, kun pitkän tähtäyksen tavoite on vähintään 30 prosenttia.

Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,99 (1,39) euroa, kun se jatkuvien liiketoimintojen osalta oli 0,41 (1,25) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 4,18 (4,55) euroa. Muut osakekohtaiset tiedot löytyvät taulukko-osasta.

Uponor käynnisti vuoden jälkipuoliskolla toimia kassavirran parantamiseksi. Sen seurauksena sekä liiketoiminnan rahavirta että etenkin rahavirta ennen rahoitusta paranivat edellisvuodesta; myös silloin, kun mukaan ei lueta Brittein saarten kunnallisteknisen liiketoiminnan myynnistä saatua 76,4 milj. euron myyntituloa. Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 95,4 (93,8) milj. euroa ja rahavirta ennen rahoitusta 133,6 (41,1) milj. euroa.

Tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksestä viiden vuoden ajalta.

Investoinnit, tutkimus ja kehitys sekä rahoitus

Vuodelle 2008 suunniteltua investointi- ja kehitysohjelmaa sopeutettiin olennaisesti liiketoimintaympäristön voimakkaan heikkenemisen johdosta. Erityisesti rajoitettiin investointeja käyttömaisuuteen. Suurin osa toteutetuista investoinneista suuntautui sellaisiin prosessikehityksen ja tehokkuuden parantamisen hankkeisiin, joilla on lyhyt takaisinmaksuaika. Yhdysvaltojen Minnesotaan rakennettiin uusi jakelukeskus. Sen ansiosta tiloja vapautui muualla, ja toimintoja voitiin tehostaa koko toimitusketjussa.

Uponorin yhteisen eurooppalaisen toiminnanohjausjärjestelmän 2,5-vuotta kestänyt käyttöönotto vaihe saatiin päätökseen, kun järjestelmä otettiin käyttöön Isossa-Britanniassa ja Pohjoismaissa loppuvuodesta. Järjestelmä on nyt toiminnassa Uponorin kaikissa suurissa talotekniikkajärjestelmäpisteissä Euroopassa. ERP-hankkeeseen käytettiin vuoden aikana 3,2 (7,4) miljoonaa euroa.

Jatkuvien liiketoimintojen bruttoinvestointien määrä oli 39,0 (52,0) miljoonaa, eli 13,0 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Nettoinvestointien määrä oli 36,4 (49,8) miljoonaa euroa.

Konsernin tutkimus- ja kehitysmenot strategian mukaisiin kohteisiin kasvoivat hienokseltaan ja olivat yhteensä 18,6 (17,2) miljoonaa euroa eli 1,9 (1,6) prosenttia liikevaihdosta.

Markkinoiden epävarmuuden lisääntyessä rahoitustoiminnan päätavoitteeksi asetettiin likviditeetin turvaaminen. Aiemmin aktiivisesti hyödynnetyt yritystodistusmarkkinat heikkenivät syksyn aikana eikä rahoituksen turvaaminen sitä kautta ollut varmaa. Uponor allekirjoitti Eläkevakuutusyhtiö Varman kanssa 80 miljoonan euron takaisinlainan viideksi vuodeksi ja maksoi pois pääosan yritystodistuksien muodossa olevista lyhyistä lainoistaan.

Tämän lisäksi konsernin kassassa olevan rahan määrää kasvatettiin: vuoden lopussa sitä oli 53,2 (6,3) miljoonaa euroa. Myös 150 milj. euron kotimainen yritystodistusohjelma on edelleen käytettävissä, mikäli markkinatilanne muuttuu.

Konsernin korolliset nettovelat laskivat 60,6 (84,5) miljoonaan euroon. Konsernin omavaraisuusaste oli 51,4 (50,2) prosenttia ja velkaantumisaste 19,8 (25,4) prosenttia. Velkaantumisasteen vuosineljänneksen keskiarvoksi muodostui 46,4 (43,9), kun sen vaihteluväli yhtiön taloudellisissa tavoitteissa on 30–70.

Tapahtumia

Vuoden 2008 tapahtumat keskittyivät pitkälti toiminnan tehostamiseen ja sopeuttamiseen etenkin talotekniikkamarkkinoiden heikentyneeseen kysyntään.

Tammikuussa Uponor avasi Saksassa koulutuskeskuksen, joka on konsernin suurin ja ensimmäinen, jossa tarjotaan koulutusta yhtiön uuden painopistealueen eli monikerrostalosegmentin ammattilaisille.

Kesäkuussa saatiin päätöksen kauppa, jolla Uponor luopui Isossa-Britanniassa ja Irlannissa sijaitsevasta kunnallisteknisestä kaasu- ja vesiputkijärjestelmäliiketoiminnasta. Myytyjen liiketoimintojen liikevaihto vuonna 2007 oli 169,1 miljoonaa euroa, ja niiden mukana siirtyi 473 henkeä. Liiketoiminnan velaton kauppahinta oli 100 miljoonaa puntaa, josta Uponor kirjasi 43,5 miljoonan euron kauppavoiton.

Syyskuussa Uponor sulki Kaakkois-Kanadan Saint Johnissa sijaitsevan tuotantolaitoksensa osana kustannussäästöohjelmaa. Tehtaan sulkemisen avulla Uponor pyrki parantamaan toiminnallista tehokkuuttaan.

Marraskuussa julkistettiin päätös siirtää metalliliittimien tuotanto Euroopassa Saksan Hassfurtissa sijaitsevaan tehtaaseen ja sulkea tuotantolaitos Ruotsin Kungsörissä vaiheittain kevääseen 2009 mennessä. Metalliosien valmistuksen keskittämisen arvioidaan tuovan Uponorille kustannussäästöjä tuotannossa ja logistiikassa samalla, kun se yksinkertaistaa jakeluprosesseja asiakkaille, joista suurin osa sijaitsee Keski- ja Etelä-Euroopassa.

Vuoden aikana markkinoille tuotiin joitakin uusia tai uudistettuja tuotejärjestelmiä. Euroopassa merkittävimpiin lukeutuivat monikerros- eli komposiittiputkien uudet modulaariset liitosratkaisut jako- ja nousuputkiin. Uponorin tuotetarjontaa vahvistivat merkittävästi myös komposiittiset nousuputket liike- ja julkiseen rakentamiseen. Pohjois-Amerikassa laajennettiin voimakkaasti ohjausjärjestelmien tarjontaa, muun muassa tuotiin Yhdysvaltain markkinoille ensimmäisenä LVIS-ohjausyksikkö, jolla asunnon omistaja tai huoltoyhtiö voi säätää asunnon kaikkia taloteknisiä järjestelmiä verkon yli.

Itäisen Euroopan alueen markkina-aseman vahvistamiseksi alueelle avattiin uusia toimipisteitä ja myyntikonttoreita. Vuoden 2008 aikana avattiin uusia toimipisteitä, muun muassa Turkin Istanbuliin, ja käynnistettiin hankkeet myyntikonttoreiden avaamiseksi Kroatiaan ja Slovakiaan.

Henkilöstö ja organisaatio

Yhtiön palveluksessa oli vuoden lopussa 3 823 (4 743) työntekijää. Täysipäiväiseksi muutettuna työntekijöiden lukumäärä oli 3 678 (4 581) henkilöä vuoden lopussa, mikä on 903 henkeä vähemmän kuin vuonna 2007. Vähennykseen sisältyy myös Britannian saarten kunnallisteknisen liiketoiminnan myynnin mukana poistuneet 491 henkeä. Jatkuvien liiketoimintojen vähennys oli 412 henkeä eli 10,1 prosenttia. Keskimäärin henkilömäärä vuoden aikana oli 4 211 (4 497) henkeä.

Henkilöstömäärän voimakas supistuminen johtuu elokuussa julkistetusta ohjelmasta, jolla toimintaa pyrittiin sopeuttamaan voimakkaasti supistuneisiin markkinoihin, sekä lukuisista tämän ohjelman ulkopuolella toteutetuista tehostustoimista. Osana säästöohjelmaa Uponor sulki tehtaansa Kanadassa syksyllä. Ruotsin metallikomponenttitehtaan talven 2008-09 aikana toteutettava alasajo käynnistettiin loppuvuodesta 2008. Kanadan tehtaan sulkemisen myötä noin 80 henkilöä menetti työpaikkansa, kun vastaava luku Ruotsissa on 75 henkilöä.

Suurimmat henkilöstömäärän vähennykset vuonna 2008 toteutuivat Espanjassa, Pohjois-Amerikassa ja Pohjoismaissa. Henkilöstöryhmittäin suurimmat vähennykset toteutettiin tuotannossa sekä jonkin verran myös markkinoinnissa ja hallinnossa. Oman työvoiman lisäksi myyntiedustajien ja vuokratyöntekijöiden määrä väheni jatkuvassa liiketoiminnassa 84 henkilöllä (täysimääräiseksi muutettuna).

Konsernin henkilöstö jakaantui maittain seuraavasti: Saksa 1 182 (32,1 %), Ruotsi 604 (16,4 %), Suomi 480 (13,1 %), Yhdysvallat 399 (10,8 %), Espanja 239 (6,5 %), Tanska 152 (4,1 %) ja muut maat 622 (17,0 %).

Konsernissa maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 203,3 (220,2) miljoonaa euroa.

Uponorin toimitusjohtaja Jan Lång irtisanoutui yhtiön palveluksesta elokuussa ja jätti yhtiön lokakuun lopussa. Hänen seuraajakseen nimitettiin 27. lokakuuta väliaikaisesti varatoimitus- ja talousjohtaja Jyri Luomakoski; nimitys vakinaistettiin 16. joulukuuta 2008. Jan Lång ehti palvella yhtiötä runsaan viiden vuoden ajan. Hänen aikanaan yhtiön yhtenäistäminen eteni voimakkaasti askelin.

Syyskuun lopussa myös Uponorin Keski-Euroopan alueorganisaation johtaja Bernhard Brinkmann siirtyi pois yhtiön palveluksesta. Organisaatiomuutoksen vuoksi hänen tilalleen ei palkattu uutta henkilöä.

Lokakuussa Uponor otti käyttöön uuden Eurooppa-organisaation, joka toi muutoksia lähinnä taloteknisen liiketoiminnan ohjaukseen. Uudistuksella tähdätään kasvun nopeuttamiseen ja synergiahyötyjen lisäämiseen Euroopassa. Uudessa rakenteessa talotekniikan myynti ja markkinointi, tuote- ja palvelutarjonta sekä jakelutie erotetaan kukin omiksi itsenäisiksi organisaatioikseen. Myynti ja markkinointi jakautuu kahteen alueeseen: toisen muodostavat Pohjoismaat, Etelä- ja Länsi-Eurooppa ja toisen Keski- ja Itä-Eurooppa sekä kansainvälinen myynti. Uusi jakelutieorganisaatio vastaa kaikesta taloteknisestä tuotannosta, varastoinnista, kuljetuksista sekä ostotoiminnoista Euroopassa. Tuote- ja palvelutarjontaorganisaatio vastaa tarjonnan kehittämisestä ja yhtenäistämisestä sekä strategiseen markkinointiin liittyvistä valinnoista Euroopassa.

Uuden Eurooppa-rakenteen avulla Uponor yhtenäistää toimintaansa yli maarajojen samalla, kun se pyrkii lisäämään liiketoiminnan asiakaspainotusta, tehostamaan liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämistä sekä lisäämään toiminnan tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä. Muutoksen seurauksena Uponorin entiset kolme alueorganisaatiota Euroopassa sulautuvat yhdeksi, joka kattaa sekä taloteknisen että yhdyskuntateknisen liiketoiminnan.

Liiketoimintaan kohdistuvat riskit

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, operatiivisille, taloudellisille ja vahinkoriskeille. Yksityiskohtainen analyysi riskeistä löytyy vuosikertomuksesta.

Markkinariskit

Uponorin toiminta on keskittynyt Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan, joissa poliittinen riski luokitellaan vähäiseksi. Uponorin liikevaihto jakaantuu laajalle joukolle asiakkaita, joista useimmat ovat itse jakelijoita (tukkuliikkeitä), ja siten Uponorin tuotteiden loppukysyntä on hajautunut laajalle. Suurin yksittäinen asiakas tuottaa noin 10 prosenttia Uponorin liikevaihdosta.

Uponorin lopputuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Yhtiön tuotteiden päämarkkinasegmentti on perinteisesti käsittänyt pientalorakentamisen, mutta yhä enenevässä määrin tuotteita toimitetaan monikerrostalosegmenttiin sekä asuin- että julkiseen ja liikerakentamiseen. Näiden kysyntävaihtelut poikkeavat usein toisistaan. Kokonaisuutta tasoittaa omalta osaltaan myös korjausrakentamisen kysyntä, joka ei aina ole samalla lailla harkinnanvaraista kuin uudisrakentaminen. Lisäksi viidesosa yhtiön liikevaihdosta tulee yhdyskuntatekniikasta.

Operatiiviset riskit

Muoviputkijärjestelmien valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muiden petrokemian tuotteiden ja metallien hintavaihteluille. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään näiden hintavaihteluiden vaikutukset myyntihintoihinsa kohtuullisella viiveellä, eikä tästä ei ole aiheutunut olennaista tulomenetystä Uponorille. Uponor hallitsee sähkön hintavaihteluriskiä pohjoismaisella tasolla rahoitusinstrumenteilla.

Uponor hallitsee organisaatio- ja johtamisriskejä, kuten esimerkiksi henkilöstön vaihtuvuutta, ikäjakauman vääristymistä ja tarpeetonta rekrytointia analysoimalla jatkuvasti henkilöresursseja ja varmistamalla, että organisaatorakenne tukee tehokasta toimintaa. Henkilöstön kehittämisohjelmat keskittyvät erityisesti johtamisen osaamisen kasvattamiseen.

Noudatamme ISO 9000 –laatuja järjestelmää sekä ISO 14000 –ympäristöjohtamisjärjestelmää tai vastaavia järjestelmiä tuotantoyksiköissämme, mikä parantaa tuotannon turvallisuutta ja tuottavuutta.

Komponenttien ja raaka-aineiden toimittajapuolella Uponorin tavoitteena on käyttää materiaaleja tai raaka-aineita, joilla on useampia toimittajia. Mikäli kyseessä on yksi toimittaja, heillä tulee olla vähintään kaksi tuotantolaitosta, jotka valmistavat Uponorin käyttämää hyödykettä. Uponor kehittää ja harmonisoi ostotoimintoja, ja siten lisää tuottavuutta ja tehokkuutta.

Rahoitusriskit

Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus on lisännyt rahoituksen saatavuuteen liittyviä riskejä merkittävästi. Uponorin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävien luottolimiittireservien avulla, lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita pankkeja ja erilaisia rahoitusmuotoja.

Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkaiden kassanhallintaratkaisuiden avulla sekä sijoittamalla vain matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi.

Osa Uponorin liikevaihdosta syntyy muussa valuutassa kuin euroissa, jolloin myös liikevaihtoon kohdistuvat kulut ovat ko. paikallisessa valuutassa. Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Rahoitustoiminto vastaa konsernitason valuuttariskien suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja valuuttaoptioita.

Uponor altistuu myös valuuttakurssien muunnos- eli translaatoriskille, joka ilmenee muunnettaessa euroalueen ulkopuolella syntynyttä tulosta euromääräiseksi. Uponorin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata.

Vahinkoriskit

Uponorilla on 11 tuotantolaitosta kuudessa maassa. Konsernin liikevaihdosta merkittävä osa syntyy tuotteista, jotka on valmistettu näissä tuotantolaitoksissa. Konsernitasolla ohjataan keskitetysti tämän käyttöomaisuuden vahinko- ja keskeytysvakuutuksia tavoitteena kattava vakuutusuoja mahdollisten konerikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuville taloudellisille vahingoille. Toinen olennainen vahinkoriski liittyy Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen, joka on myös vakuutettu konsernitasolla.

Vuoden 2008 viimeiselle neljännekselle kirjattiin 14,5 miljoonan euron varaus kattamaan Yhdysvalloissa toteutettavia asuinrakennusten käyttövesiputkiliitosten korjauksia. Ne liittyvät Uponorin jo käytöstä poistuneella tuotemerkillä myytyihin, kolmannelta osapuolelta ostettuihin kiristysrenkasiin, joita käytettiin putkiliitoksissa. Uponor on käynnistänyt toimia, joilla se pyrkii perimään korjausohjelman kulut kiristysrenkaiden toimittajalta sekä yhtiön silloiselta vakuutusyhtiöltä.

Uponor on mukana monenlaisissa oikeusprosesseissa eri maissa. Vuoden aikana ei toteutunut muita sellaisia riskejä eikä ollut vireillä oikeudenkäyntejä tai muita oikeudellisia tai viranomaistoimenpiteitä, joilla olisi ollut olennainen merkitys konsernille.

Hallinto ja tilintarkastus

Vuoden 2008 varsinainen yhtiökokous 13. maaliskuuta valitsi hallitukseen uudelleen yhden vuoden toimikaudeksi Anne-Christine Silfverstolpe Nordinin, Jorma Elorannan, Jari Paasikiven, Aimo Rajahalmeen ja Rainer S. Simonin. Aiempi hallituksen puheenjohtaja Pekka Paasikivi ei ollut ehdolla. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jari Paasikivi ja varapuheenjohtajaksi Aimo Rajahalme. Tilintarkastajaksi yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n. Yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut KHT Sixten Nyman.

Osakepääoma ja osakkeet

Uponor Oyj:n osakepääoma vuonna 2008 oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944. Näissä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia.

Vuoden aikana ei tehty omistukseen liittyviä liputusilmoituksia. Lisää osakkeisiin ja omistukseen liittyviä lukuja löytyy tilinpäätöksestä.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankinnasta vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Hankittavien osakkeiden enimmäismäärä on 3,5 miljoonaa osaketta eli noin 4,8 prosenttia yhtiön osakemäärästä. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksesta lukien. Osakkeet hankitaan käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa ja muissa teollisissa järjestelyissä, pääomarakenteen kehittämiseksi, investointien rahoittamiseksi, muulla tavoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi.

Omat osakkeet

Hallitus ilmoitti 6. marraskuuta käynnistävänsä omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman tavoitteenaan hankkia enintään 200 000 osaketta yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella. Takaisinoston peruste oli osakkeiden käyttö vastikkeena yhtiön osakesidonnaisissa kannustinohjelmissa. Sen mukaisesti yhtiö hankki 17.11.-5.12. välisenä aikana yhteensä 160 000 omaa osaketta, yhteisarvoltaan ostohetkellä noin 1,2 miljoonaa euroa. Osakkeiden keskihankintahinta oli 7,28 euroa. Uponorin hallussa ei ole muita omia osakkeita.

Johdon osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvaltayhteisönsä omistivat 31.12.2008 yhteensä 620 615 (1 094 182) yhtiön osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,8 prosenttia.

Osakesidonnainen kannustinohjelma

Uponor Oyj:n hallitus käynnisti 25.9.2007 konsernin johtoryhmää koskevan pitkäaikaisen kannustinohjelman. Osallistukseen ohjelmaan johtoryhmän jäsenen tuli elokuun 2008 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta yhtiön osakkeita. Marraskuussa 2008 hallitus suuntasi uuden, kolmevuotisen osakekannustinohjelman osalle konsernin kansainvälistä johtoa. Ohjelmaan osallistuminen edellyttää, että henkilö hankkii ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta

yhtiön osakkeita elokuun 2009 loppuun mennessä. Molempien ohjelmien palkkiot jaetaan keväällä 2012. Lisätietoja ohjelmista löytyy vuosikertomuksen hallinnointia ja ohjausjärjestelmiä koskevasta osiosta.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuussa Uponor julkisti vuoden 2008 viimeiselle neljännekselle tekemänsä 14,5 miljoonan euron varauksen, joka koskee Yhdysvalloissa toteutettavia asuinrakennusten käyttövesiputkiliitosten korjauksia. Yksi konsernin nyttemmin lakkautetuista tuotemerkeistä toimitti 2000-luvun alkupuolella asuinrakennuksiin käyttövesijärjestelmiä, joiden liitoksissa käytettiin kolmannen osapuolen toimittamia ruostumattomasta teräksestä valmistettuja kiristysrenkaita. Näiden kiristysrenkaiden on todettu pettävän tietyissä olosuhteissa. Uponor aikoo toteuttaa asennuskohteissa tuotevaihtoja lisävahinkojen välttämiseksi. Uponor on käynnistänyt toimia, joilla se pyrkii perimään korjausohjelman kulut kiristysrenkaiden toimittajalta sekä yhtiön vakuutusyhtiöltä.

Näkymät vuodelle 2009

Vaikka markkinoiden kehitys on viimeisen 12 kuukauden aikana ollut hyvin heikkoa, ei kysynnän lähiaikoinakaan arvioida kääntyvän parempaan suuntaan. Kuluvaan vuoden kysynnän arvioidaan Uponorin tuotealueilla säilyvän parhaimmillaankin enintään vuoden 2008 jälkipuoliskon tasolla. Kansantalouksien vaikeudet, rahoitusmarkkinoiden varovaisuus ja kuluttajien haluttomuus toteuttaa merkittäviä hankintoja jarruttavat investointeja ja teollisuuden tilauskantaa. Eri maissa toteutettavilla tukitoimilla on myönteinen mutta määrällisesti kuitenkin vaatimaton vaikutus kokonaiskysyntään.

Euroopan asuin- ja liikerakentamisen markkinoiden odotetaan kokonaisuutena supistuvan tänä vuonna, ja kokonaismarkkinat jäävät selvästi pienemmäksi kuin vuonna 2008. Korjausrakentamisen arvioidaan toki kehittyvän myönteisesti, mutta sen merkitys Uponorin tuotealueilla ei ole yhtä merkittävä kuin uudisrakentamisen. Myös Yhdysvalloissa asuinrakennusmarkkinoiden uskotaan edelleen hiljenevän. Liike- ja toimistorakentamisen sekä yhdyskuntatekniikan kysynnän arvioidaan säilyvän selvästi paremmalla tasolla kuin asuinrakentamisen, mutta kasvua ei saavutettane Uponorin päämarkkina-alueilla.

Uponorin tuotteiden myynti ei ole laskenut samassa tahdissa markkinoiden kanssa. Pääsyyinä tähän on ollut se, että muovi- ja komposiittiputkijärjestelmät sekä nestekiertoiset sisäilmastojärjestelmät valtaavat markkinaosuutta muilta ratkaisuilta. Uponorin sisäilmastoratkaisut, eli lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmät, ovat saaneet vahvaa vetoapua kohonneista energiakustannuksista sekä kuluttajien ja kiinteistönomistajien halusta valita ratkaisuja, jotka ovat ympäristöystävällisiä ja joiden ekologinen jalanjälki etenkin elinkaaritasolla on nykyodotusten mukainen. Uponor uskoo tämän kilpailuedun edelleen vahvistuvan tulevina vuosina.

Uponorin strategiassa ns. monikerrostaloliiketoiminta on ollut merkittävän panostuksen kohteena viime vuosina. Hanke on osoittautunut ajoitukseltaan suotuisaksi, sillä sen kysynnän säilymisellä tyydyttävällä tasolla viime vuonna oli myönteinen merkitys Uponorin talouskehityksessä. Myös kuluvaan vuonna liike- ja toimistorakentamisen kysynnän uskotaan säilyvän vakaampana kuin asuntorakentamisen.

Uponor on toteuttanut merkittäviä rakenteellisia uudistuksia ja tehostamistoimia viime vuosien aikana. Yksi näistä on eurooppalainen toiminnanohjausjärjestelmä, joka on nyt käytössä yhtiön kaikissa merkittävässä taloteknisissä toimipisteissä. Järjestelmän uskotaan tehostavan asiakaspalvelua ja tuovan kustannussäästöjä. Viime vuonna toteutettujen sopeuttamistoimien ansiosta Uponorilla on verrattain hyvä kyky vastata asiakkaiden tarpeisiin ja kysyntään ja samalla turvata osakkeenomistajien odotukset yhtiön tulevaisuuden suhteen. Yhtiön kyky vastata myös lisääntyvään kysyntään on verrattain hyvä, vaikka sellaista muutosta ei olekaan lähiajan näköpiirissä.

Vaikea markkinatilanne huomioon ottaen Uponorin liikevaihdon arvioidaan jäävän vuoden 2008 tasosta ja tilikauden 2009 tuloksen uskotaan olevan positiivinen. Konsernin käyttöomaisuusinvestointien määrä ei ylitä poistojen määrää, ja tehokkaan nettokäyttöpääoman hallinnan avulla konsernin rahavirran odotetaan säilyvän kohtuullisella tasolla.

Uponor Oyj
Hallitus

KONSERNIN TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

	2008	2007	2006	2005	2004
	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Konsernitulos (jatkuvat toiminnot), MEUR					
Liikevaihto	949,2	1 047,4	1 003,7	905,6	909,0
Toiminnan kulut	868,0	888,1	845,8	772,6	791,4
Poistot ja arvonalentumiset	31,4	29,5	28,5	23,7	33,9
Liiketoiminnan muut tuotot	1,4	5,9	3,5	6,0	3,5
Liikevoitto	51,2	135,7	132,9	115,3	87,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-10,2	-2,6	-2,0	-2,4	-5,9
Tulos ennen veroja	41,0	133,1	130,9	112,9	81,3
Tulos jatkuvista toiminnoista	30,1	91,4	88,8	76,7	58,0
Tilikauden tulos	72,5	101,9	96,5	82,7	88,4
Konsernitase, MEUR					
Pitkäaikaiset varat	239,1	270,3	263,7	267,5	282,9
Liikearvo	70,0	70,2	70,2	70,2	70,2
Vaihto-omaisuus	104,5	150,6	128,1	111,4	136,5
Rahavarat	53,2	6,3	12,4	48,9	29,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	128,1	166,9	169,5	165,3	170,7
Oma pääoma	305,6	333,0	344,4	418,4	397,0
Varaukset	30,0	16,2	15,5	14,8	20,4
Pitkäaikaiset korolliset velat	77,0	14,7	17,2	19,4	22,4
Lyhytaikaiset korolliset velat	36,8	76,1	16,9	2,6	40,7
Korottomat velat	145,5	224,3	249,9	208,1	209,3
Taseen loppusumma	594,9	664,3	643,9	663,3	689,8
Muita tunnuslukuja					
Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	5,4	13,0	13,2	12,7	9,6
Tulos ennen veroja (jatkuvat toiminnot), %	4,3	12,7	13,0	12,5	8,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	22,7	30,1	25,3	20,3	21,7
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	22,2	39,2	35,8	28,1	27,0
Omavaraisuusaste, %	51,4	50,2	53,6	63,2	57,7
Nettovelkaantumisaste, %	19,8	25,4	6,3	-6,4	8,5
Korolliset nettovelat, MEUR	60,6	84,5	21,7	-26,9	33,6
- % liikevaihdosta	6,4	8,1	2,2	-3,0	3,7
Liikevaihdon muutos, %	-9,4	4,4	10,8	-0,4	n/a
Vienti Suomesta, MEUR	34,1	42,3	36,7	30,0	22,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, MEUR	836,5	931,3	897,8	803,2	812,3
Ulkomaantoiminta yhteensä, MEUR	837,5	932,2	898,9	805,2	814,0
Ulkomaantoiminnan osuus, %	88,2	89,0	89,6	88,9	89,5
Henkilöstö 31.12.	3 678	4 581	4 325	4 126	4 475
Henkilöstö keskimäärin	4 211	4 497	4 260	4 169	4 684
Investoinnit (jatkuvat toiminnot), MEUR	39,0	52,0	50,2	44,6	34,1
- % liikevaihdosta	4,1	5,0	5,0	4,9	3,8

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2008	2007	2006	2005	2004
	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Osakepääoma, MEUR	146,4	146,4	146,4	148,8	149,6
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	73 207	73 207	73 223	74 383	74 820
Osakemäärä osakeantioikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	73 047	73 207	73 135	73 135	74 295
- keskimäärin	73 187	73 201	73 135	73 941	74 243
Oma pääoma, MEUR	305,6	333,0	344,4	418,4	397,0
Osakevaihto, MEUR	1 195,1	2 362,0	964,0	477,7	676,6
Osakevaihto, 1 000 kpl	99 227	99 423	42 417	29 090	49 724
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	135,6	135,8	58,0	39,3	67,0
Osakekannan markkina-arvo, MEUR	563,7	1 260,6	2 076,6	1 338,9	1 029,5
Oikaistu tulos per osake (laimennettu), EUR	0,99	1,39	1,32	1,12	1,19
Oma pääoma per osake, EUR	4,18	4,55	4,71	5,72	5,34
Osinko, MEUR	¹⁾ 62,1	102,5	102,5	166,0	52,0
Perusosinko per osake, EUR	¹⁾ 0,85	1,40	1,15	0,90	0,70
Lisäosinko per osake, EUR	-	-	0,25	1,37	-
Osinko per osake yhteensä, EUR	¹⁾ 0,85	1,40	1,40	2,27	0,70
Efektiivinen osinkotuotto, %	11,0	8,1	4,9	12,6	5,1
Osinko per tulos, %	85,9	100,7	106,1	202,7	58,8
PE-luku	7,8	12,4	21,5	16,1	11,6
Osakkeiden antikorjatut vaihtokurssit, EUR					
- ylin	18,91	31,45	29,35	19,78	15,00
- alin	6,10	15,31	18,00	13,72	12,10
- keskipurssi	12,04	23,76	22,73	16,39	13,61

Tunnuslukujen laskentaperusteet on esitetty sivulla 12.

Taulukon huomautukset:

1) hallituksen ehdotus

Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

Osakeannit	2008	2007	2006	2005	2004
Suunnatut annit, MEUR	-	-	-	-	1,1
* emissiovoitto	-	-	-	-	8,0
Merkintähinta, EUR	-	-	-	-	8,3

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääöma} + \text{vähemmistöosuus, keskiarvo}}$	x 100
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat, keskiarvo}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääöma} \pm \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$	x 100
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääöma} + \text{vähemmistöosuus}}$	x 100
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat – rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit	
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$	
Oma pääöma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääöma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$	
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}}$	
Efektiiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}$	x 100
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$	
Osakevaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä suhteessa osakkeiden lukumäärän keskiarvoon	
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi	
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$	

KONSERNITULOSLASKELMA

	Liite	2008	2007
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	2	949,2	1 047,4
Hankinnan ja valmistuksen kulut		607,4	640,4
Bruttokate		341,8	407,0
Liiketoiminnan muut tuotot	4	1,4	5,9
Varastointimenot		30,2	28,8
Myynnin ja markkinoinnin kulut		175,0	178,5
Hallinnon kulut		50,8	51,7
Liiketoiminnan muut kulut	4	36,0	18,2
Kulut		292,0	277,2
Liikevoitto	2	51,2	135,7
Rahoitustuotot	7	15,0	11,2
Rahoituskulut	7	25,2	13,8
Tulos ennen veroja		41,0	133,1
Tuloverot	8	10,9	41,7
Tulos jatkuvista toiminnoista		30,1	91,4
Lopetetut toiminnot			
Lopetettujen toimintojen tulos		42,4	10,5
Tilikauden tulos		72,5	101,9
Osakekohtainen tulos, EUR	9	0,99	1,39
- Jatkuvat toiminnot		0,41	1,25
- Lopetetut toiminnot		0,58	0,14
Osakekohtainen tulos laimennettuna, EUR		0,99	1,39
- Jatkuvat toiminnot		0,41	1,25
- Lopetetut toiminnot		0,58	0,14

KONSERNITASE

	Liite	31.12.2008	31.12.2007
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		30,4	31,4
Liikearvo		70,0	70,2
Muut aineettomat hyödykkeet		0,2	0,1
Keskeneräiset hankinnat		0,7	-
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	10	101,3	101,7
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		10,2	11,7
Rakennukset ja rakennelmat		57,8	60,8
Koneet ja kalusto		92,4	112,9
Muut aineelliset hyödykkeet		7,0	7,5
Keskeneräiset hankinnat		17,1	26,0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	11	184,5	218,9
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset			
Osakkuusyhtiöosakkeet	13	-	0,0
Muut osakkeet ja osuudet	14	0,2	0,2
Muut sijoitukset	15	6,1	3,4
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		6,3	3,6
Laskennalliset verosaamiset	20	17,0	16,3
Pitkäaikaiset varat yhteensä		309,1	340,5
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus			
	16	104,5	150,6
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		91,4	144,6
Lainasaamiset		0,0	0,1
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		11,2	0,9
Siirtosaamiset		15,3	13,0
Muut saamiset		10,2	8,3
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	17, 18	128,1	166,9
Rahavarat		53,2	6,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä		285,8	323,8
Varat yhteensä		594,9	664,3

	Liite	31.12.2008	31.12.2007
Oma pääoma ja velat			
Oma pääoma	19		
Osakepääoma		146,4	146,4
Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Muut rahastot		0,8	2,2
Kertyneet muuntoerot		-16,4	-24,1
Kertyneet voittovarot		124,6	158,3
Oma pääoma yhteensä		305,6	333,0
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	23	77,0	14,7
Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet	21	20,2	28,0
Varaukset	22	7,7	8,8
Laskennallinen verovelka	20	8,1	15,0
Muut pitkäaikaiset velat		1,1	0,1
Pitkäaikaiset velat yhteensä		114,1	66,6
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	23	36,8	76,1
Ostovelat		50,1	75,2
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		0,7	13,2
Varaukset	22	22,3	7,4
Muut lyhytaikaiset velat	24	65,3	92,8
Lyhytaikaiset velat yhteensä		175,2	264,7
Velat yhteensä		289,3	331,3
Oma pääoma ja velat yhteensä		594,9	664,3

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

	Liite	1.1. - 31.12.2008	1.1. - 31.12.2007
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Tilikauden tulos		72,5	101,9
Oikaisuerät:			
Poistot		31,8	37,2
Tuloverot		10,9	46,6
Korkotuotot		-1,7	-2,6
Korkokulut		8,0	7,0
Liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot		-41,0	-2,7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		-0,2	-0,5
Muut rahavirran oikaisuerät		4,7	-0,9
Tulorahoitus		85,0	186,0
Nettokäyttöpääoman muutos			
Saamiset		59,5	1,7
Vaihto-omaisuus		59,1	-26,4
Korottomat velat		-62,9	-20,4
Nettokäyttöpääoman muutos		55,7	-45,1
Maksetut verot		-39,8	-42,7
Maksetut korot		-6,8	-7,1
Saadut korot		1,3	2,7
Liiketoiminnan rahavirta		95,4	93,8
Investointien rahavirta			
Tytäryritysten ja liiketoimintojen myynnit	3	76,4	-
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-39,0	-58,1
Käyttöomaisuuden myyntituotot		0,4	5,0
Saadut osingot		0,2	0,2
Lainasaamisten takaisinmaksut		0,2	0,2
Investointien rahavirta		38,2	-52,7
Rahavirta ennen rahoitusta		133,6	41,1
Rahoituksen rahavirta			
Lainojen nostot		19,1	57,2
Osingonjako		-102,5	-102,5
Omien osakkeiden osto		-1,2	-
Rahoitusleasingsopimukset		-2,0	-1,9
Rahoituksen rahavirta		-86,6	-47,2
Rahavarojen muuntoerot		-0,1	0,0
Rahavarojen muutos		46,9	-6,1
Rahavarat 1.1.		6,3	12,4
Rahavarat 31.12.		53,2	6,3
Muutos taseen mukaan		46,9	-6,1

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

	Osakemäärä, ulkona olevat (1 000)	Osake- pääoma	Ylikurssi rahasto	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Suojaus rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet muuntoerot	Kertyneet voittovarvat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2007	73 135	146,4	50,2	1,5	-	-	-1,6	-12,7	160,6	344,4
Muuntoerot								-11,4		-11,4
Rahavirran suojaukset										
-kirjattu omaan pääomaan veroilla vähennettynä						0,5				0,5
Tilikauden voitto									101,9	101,9
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä						0,5		-11,4	101,9	91,0
Omien osakkeiden mitätöinti							0,3		-0,3	-
Maksetut osingot									-102,5	-102,5
Siirrot rahastojen välillä ja muut oikaisut				0,1	0,1				-0,1	0,1
Osakepalkkio-ohjelma	72						1,3		-1,3	-
Oma pääoma 31.12.2007	73 207	146,4	50,2	1,6	0,1	0,5	-	-24,1	158,3	333,0
Oma pääoma 1.1.2008	73 207	146,4	50,2	1,6	0,1	0,5	-	-24,1	158,3	333,0
Muuntoerot								5,2		5,2
Rahavirran suojaukset										
-kirjattu omaan pääomaan veroilla vähennettynä						-1,4				-1,4
Tilikauden voitto									72,5	72,5
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä						-1,4		5,2	72,5	76,3
Omien osakkeiden osto	-160						-1,2			-1,2
Maksetut osingot									-102,5	-102,5
Siirrot rahastojen välillä ja muut oikaisut								2,5	-2,5	-
Oma pääoma 31.12.2008	73 047	146,4	50,2	1,6	0,1	-0,9	-1,2	-16,4	125,8	305,6

Lisätietoja, kts liite 19.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Uponor on kansainvälisesti toimiva talo- ja yhdyskuntateknisiä ratkaisuja tarjoava teollisuuskonserni. Konsernin ensisijaisen, maantieteellisen segmentin muodostavat neljä alueorganisaatiota, jotka ovat Keski-Eurooppa, Pohjoismaat, Muu Eurooppa ja Pohjois-Amerikka. Toissijaisen segmentin muodostavat talotekninen (housing solutions) sekä yhdyskuntatekninen (infrastructure solutions) liiketoimintasegmentti.

Konsernin emoyritys on Uponor Oyj. Uponor Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on:

Uponor Oyj,
PL 37, Robert Huberin tie 3 B
01511 Vantaa
Puh. 020 129 211, telefax 020 129 2841

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet osoitteesta www.uponor.com tai konsernin emoyhtiön yllämainitusta osoitteesta.

Uponor Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 10.2.2009 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Uponor-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu 31.12.2008 voimassa olevia IAS – ja IFRS –standardeja sekä niiden SIC ja IFRIC –tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n IAS-asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot sisältävät myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatiman lisäinformaation. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla esitetyissä laskentaperiaatteissa ole toisin mainittu.

Konserni on soveltanut 1.1.2008 alkaen seuraavia uusia tai muutettuja standardeja sekä tulkintoja ja vertailutiedot on muutettu, jos sitä on edellytetty:

- IFRIC 11 IFRS 2 – Konserniyhtiöiden osakkeita ja omia osakkeita koskevat liiketoimet. Tulkinnan käyttöönotolla ei ollut vaikutusta tilinpäätökseen.
- IFRIC 14 IAS 19 - Etuusperusteinen järjestely johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäis-rahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys. Tulkinnan käyttöönotolla ei ollut vaikutusta konsernin lukuihin.

Arvioiden käyttö

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti yrityksen johto joutuu tekemään arvioita ja oletuksia. Nämä vaikuttavat varojen ja velkojen määrään taseessa, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä tilikauden tuottoihin ja kuluihin. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, ja siksi on mahdollista, että toteutumat poikkeavat käytetyistä arvoista.

Konsernitilinpäätöksen laadintamenetelmä

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Uponor Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Tytäryhtiöiksi katsotaan kaikki yhtiöt, joiden osakekannan äänimäärästä Uponor Oyj omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai joissa sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista taloudellisen hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut

tytäryhtiöt on otettu mukaan siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Hankintamenomenetelmän mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä, ja se osa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta on liikearvoa. IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti IFRS-siirtymispäivää (1.1.2004) aikaisempia yrityshankintoja ei ole oikaistu IFRS-periaatteiden mukaisiksi, vaan liikearvo vastaa suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa. Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäiset osingot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida, mikäli ne johtuvat arvonalentumisesta.

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20–50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa. Osuudet osakkuusyhtiöissä on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetään tuloslaskelmassa erikseen. Jos konsernin osuus osakkuusyhtiön tappiosta ylittää sen kirjanpitoarvon, osuutta ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyhtiöiden velvoitteiden täyttämiseen.

Valuuttamääräiset erät

Kukin yhtiö muuntaa omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän valuuttakurssia käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset monetaariset erät muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina, kun taas rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssseja käyttäen. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Lisäksi emoyhtiön ulkomaisille tytäryhtiöille antamien omaa pääomaa korvaavien lainojen kurssierot on käsitelty muuntoerona konsernitilinpäätöksessä. Tytäryhtiöiden myyntien ja lopettamisen sekä olennaisten pääomapalautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan tuloslaskelmassa.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät luokitellaan myytävänä olevaksi, kun yritys yksittäisen suunnitelman mukaisesti päättää luopua erillisestä, merkittävästä liiketoimintayksiköstä, jonka varat, velat ja taloudellinen tulos voidaan erottaa toiminnallisesti ja taloudellista raportointia varten. Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä esitetään erillisenä eränä konsernin taseessa. Lopetetun toiminnon tulos sekä toiminnon lopettamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään erillisenä eränä konsernin tuloslaskelmassa. Lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Konsernilla ei ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä tilinpäätöshetkellä eikä vertailukautena. Tilikauden aikana myydyt yhdyskuntatekniset liiketoiminnot Brittein saarilla ja Saksassa on käsitelty lopetettuina toimintoina.

Tuloutusperiaate

Tuotteiden myynnistä saadut tuotot kirjataan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle sovittujen toimitusehtojen mukaisesti eikä konsernilla enää ole tuotteiden hallintaoikeutta tai todellista määräysvaltaa. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, annetuilla alennuksilla sekä valuuttamääräisten myyntien kurssieroilla.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin. Tuotekehitysmenot kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, ellei tuotekehitysmenojen taseeseen aktivoinnin edellytyksenä olevat kriteerit täyty. Tuotekehitysmenot aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kun tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja tietyt muut kriteerit, kuten tuotteen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen hyödynnettävyys, ovat varmistuneet. Konsernilla ei ole taseeseen aktivoituja tuotekehitysmenoja.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin. Konsernilla on maksu- ja etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisissa järjestelyissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuvelvoitteita. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisissa järjestelyistä eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla ja oikaistuna vakuutusmatemaattisilla voitoilla ja tappioilla sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvilla menoilla. Eläkevelvoite määritetään käyttäen ennakoitua etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttaus korkona yritysten liikkeellelaskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot etuus pohjaisista järjestelyistä kirjataan kuluksi jaksottamalla kustannukset työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle.

Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle jaksotettuina siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkevelvoitteesta tai 10 % varojen käyvästä arvosta.

Liikevoitto

Liikevoitto on tuloslaskelman erä, joka saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvat menot.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenuun ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaa kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikausien tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, jotka perustuvat kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettuun verotettavaan tuloon. Tuloslaskelman veroihin kirjataan myös aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen tilinpäätöshetkellä voimassa olevia verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, joka todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritysoston yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan hankintamenuun ja hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvot on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille liiketoimintasegmenttien maantieteellisten alueiden mukaan, ja ne testataan vuosittain mahdollisten arvonalentumisten varalta. Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Konserniyksikön lopettamisesta tai myymisestä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myytyyn yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät tavaramerkit, patentit, tekijänoikeudet, aktivoidut kehittämismenot ja ohjelmistojen lisenssit. Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuunsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Uudistus- ja perusparannushankkeiden menot lisätään taseen kirjanpitoarvoon silloin, kun on todennäköistä, että yritykselle koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioidun suoritusasteen.

Käyttöomaisuuden luovutuksista, myynneistä tai käytöstä poistamisista johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja myyntitappiot liiketoiminnan muina kuluina.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot

Konserniyhtiöiden aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä tasapoistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä ei katsota olevan taloudellista vaikutusaikaa. Muiden omaisuusryhmien arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

	vuotta
Rakennukset	20 - 40
Tuotantokoneet ja -laitteet	8 - 12
Muut koneet ja laitteet	3 - 15
Konttori- ja myymäläkalusto	5 - 10
Kuljetusvälineet	5 - 7
Aineettomat hyödykkeet	3 - 10

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät yhtiön saamat avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenoista ja kirjataan tuloslaskelmaan pienentämään hyödykkeestä kirjattavia poistoja. Muut yhtiön saamat avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaanavat kulut syntyvät. Tällaiset avustukset esitetään avustuksen kohteeseen liittyvien kulujen vähennyksenä.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan kyseessä olevasta omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuneilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä kyseessä olevan omaisuuserän kerryttämät arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus perustuu sellaiseen korkotasoon, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja sen rahavirrat on erotettavissa muista rahavirroista.

Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio perutaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut muutos arvioissa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalennusta ei kuitenkaan peruuteta yli sen tasearvon, joka oli voimassa ennen aiempien tilikausien arvonalennuskirjauksia. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Ne merkitään taseessa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Vuokratut hyödykkeet arvostetaan niiden käypään arvoon vuokrasopimuksen alkamisajankohtana tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaavat leasingvuokravastuut, joista vähennetään rahoituskustannukset, sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingisopimuksen voimassaoloaikana. Rahoitusleasingisopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingisopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisena. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Konsernilla ei ole vuokralle annettuja hyödykkeitä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenuon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on vaihto-omaisuushyödykkeestä tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava hinta vähennettynä sen valmiiksi saattamisella sekä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenu sisältää muuttuvien kulujen lisäksi niille kohdistetun osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, josta vapautuminen todennäköisesti edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa oikeudellisen menetyksen, ja tämän veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksina voivat olla mm. takuuvaukset, uudelleenjärjestelymenot sekä tappiolliset sopimukset. Varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa ko. kulujen ryhmään.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat, lyhytaikaiset pankkitalletukset sekä muut lyhytaikaiset, erittäin likvidit sijoitukset, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa. Rahavarat arvostetaan taseessa hankintamenuon. Käytössä oleva pankkitilien luottolimiitti kirjataan lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä.

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahavaroja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Ne on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Tähän ryhmään kuuluvat myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Korko- ja valuuttajohdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon, ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käypä arvo määritetään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai tulevien arvioitujen kassavirtojen nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältyvät muihin saamisiin taseessa.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä, ja konsernilla on aikomus ja kyky pitää ne eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Konsernilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia tilinpäätöshetkellä.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahavaroja, joita ei noteerata julkisilla markkinoilla ja joilla on kiinteä tai määritettävissä oleva maksupäivä, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Myyntisaamiset arvostetaan

niiden odotettuun käypään arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä myyntisaamisten arvonalennuksilla. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan takaisin alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, velallisen todennäköinen konkurssi tai maksujen laiminlyönti ovat viitteitä myyntisaamisten todennäköisestä arvonalentumisesta.

Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat noteeratuista ja noteeraamattomista osakkeista ja sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää tai muita soveltuvia arvostusmalleja. Osakkeet ja sijoitukset, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, arvostetaan hankintamenoon. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvomuutosrahastoon verovaikutus huomioiden. Käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on pysyvästi alentunut niin, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahoitusvelat

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvelat kirjataan käypään arvoon. Tähän ryhmään luokitellaan johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Muut rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmää käyttäen jaksotettuun hankintamenoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Muut rahoitusvelat sisältävät pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat ja ostovelat.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Konserni käyttää johdannaissopimuksia vähentääkseen valuutta-, korko- ja hintariskiä.

Rahoitusjohdannaista käytetään suojaustarkoitukseen, ja rahoitusjohdannaiset luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvaroihin. Rahoitusjohdannaisiin, kuten valuutta- ja korkojohdannaisiin, ei sovelleta suojauslaskentaa.

Hyödykejohdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot esitetään hankinnan ja valmistuksen kuluissa.

Niihin hyödykejohdannaisiin, jotka täyttävät IAS 39 –standardin mukaiset vaatimukset, sovelletaan suojauslaskentaa. Suojausohjelma dokumentoidaan IAS 39:n vaatimusten mukaisesti, ja hyödykejohdannaisten tehokkuus testataan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen olemassaoloaikana. Tulevien rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen hyödykejohdannaisten käyvien arvojen muutokset kirjataan oman pääomaan siltä osin, kun suojaus on tehokas. Näin kertyneet oman pääoman muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen samoille kausille, joilloin suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen. Suojauksen tehoton osuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan hankinnan ja valmistuksen kuluihin.

Konserni siirtyi soveltamaan suojauslaskentaa sähköjohdannaisten osalta syyskuussa 2007.

Johdon kannustinjärjestelmä

Syyskuussa 2007 Uponor Oyj:n hallitus päätti konsernin johtoryhmää koskevan uuden pitkäaikaisen kannustinohjelman käynnistämisestä. Osallistuakseen ohjelmaan johtoryhmän jäsenen tulee elokuun 2008 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta yhtiön osakkeita. Yhtiön kumulatiivisesta liikevoitosta vuosina 2007-2011 ja ohjelman puitteissa itsehankittujen osakkeiden määrästä riippuen heillä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita keväällä 2012. Johtoryhmän jäsenet ovat hankkineet osallistumisen edellytyksenä olleet osakkeet määräaikaan mennessä.

Uponor Oyj:n hallitus hyväksyi marraskuussa 2008 kolmevuotisen kannustinohjelman, joka on suunnattu osalle konsernin kansainvälisessä johdossa työskenteleviä henkilöitä. Osallistuakseen ohjelmaan henkilö tulee elokuun 2009 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta yhtiön osakkeita. Heillä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita, joiden määrä riippuu yhtiön taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta vuosina 2009-2011 ja ohjelman puitteissa hankitusta

osakemäärästä. Toistaiseksi henkilöt, jotka kuuluvat tähän ryhmään, eivät ole hankkineet osakkeita ohjelman puitteissa.

Kannustinohjelmilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tulokseen tai taseeseen vuosina 2007 ja 2008.

Omat osakkeet

Emoyhtiöllä on ollut tilikauden ja vertailutilikauden aikana hallussaan omia osakkeita. Omat osakkeet on esitetty tilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä. Tunnuslukulaskennassa omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous on hyväksynyt osingon maksettavaksi.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden toteutumiset voivat poiketa tehdyistä arvioista ja käytetyistä oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto joutuu tekemään päätöksiä laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyen. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevissa IFRS –säännöksissä on mahdollisuus valita eri kirjaamis-, arvostamis-, - tai esittämistapojen väliltä. Konserni siirtyi soveltamaan suojauslaskentaa sähköjohdannaisten osalta vuonna 2007.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Aikaisemmat kokemukset ja tulevaisuutta koskevat oletukset, joiden uskotaan tilinpäätöshetkellä olevan perusteltuja, vaikuttavat tehtyihin arvioihin. Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista säännöllisesti käyttämällä sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Muutokset arvioissa ja oletuksissa ovat mahdollisia, ja niiden vaikutus merkitään tilinpäätökseen sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvioita on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, muunmuassa tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, kuten laskennallisia verosaatavia ja muita saatavia, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisia pitoaikoja, varauksia, eläkevastuita ja liikearvojen arvonalentumisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liikearvon arvonalentumistestauksiin ja etuusperusteisiin eläkevelvoitteisiin. Näihin liittyvien laatimisperiaatteiden soveltaminen edellyttää merkittävien arvioiden ja oletusten tekemistä. Epävarmuutta sisältyy liikearvon arvonalentumistestausten yhteydessä tehtäviin oletuksiin tulevasta kassavirroista ja diskonttokoron määrittämiseen. Arvonalentumistesteissä diskonttokorkona käytetään konsernin keskimääräistä pääoman kustannusta (WACC:ia), joka määritetään valuutta-alueittain. Etuusperusteisten eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat olettamuksiin ja arvioihin muun muassa varojen ja velkojen arvostamiseen käytetystä diskonttokorosta, varojen odotetusta tuotosta, inflaation ja palkkatason kehityksestä.

Uusien IFRS standardien soveltaminen

Vuonna 2009 konserni ottaa käyttöön seuraavat julkaistut uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat:

- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut –standardin muutokset – Vesting Conditions and Cancellations, voimassa 1.1.2009 alkaen. Standardin muutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta konsernin lukuihin.
- IFRS 8 Toimintasegmentit, voimassa 1.1.2009 alkaen. Standardin käyttöönotto vaikuttaa segmenteistä annettaviin tietoihin, minkä lisäksi konserni muuttaa segmenttiraportointiaan 1.1.2009 lähtien uuden, 1.9.2008 julkaistun organisaatorakenteen mukaiseksi.
- IAS 1 (uudistettu) Tilinpäätöksen esittäminen, voimassa 1.1.2009 alkaen (ei vielä EU:n hyväksymä). Uudistettu standardin käyttöönotto vaikuttaa tilinpäätöksen esitystapaan.
- IAS 23 Vieraan pääoman menot, voimassa 1.1.2009 alkaen (ei vielä EU:n hyväksymä). Standardin käyttöönotolla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta konsernin lukuihin.
- Improvements to IFRSs –muutokset (Annual Improvements 2007) (voimaan pääsääntöisesti 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Muutosten vaikutukset

vaihtelevat standardeittain, mutta konsernin arvion mukaan tulevat muutokset eivät ole merkittäviä konsernitilinpäätöksen kannalta. Standardimuutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- IFRIC 13 Kanta-asiakasohjelmat, voimassa 1.7.2008 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Uudistettua standardia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.
- IFRIC 16 Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation (voimaan 1.10.2008 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Konsernin arvion mukaan tulkinnalla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRIC 17 Distributions of Non-Cash Assets to Owners (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnalla ei arvioida olevan vaikutusta Uponorin konsernitilinpäätöksiin. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Vuodesta 2010 konserni raportoi seuraavaa julkaistua muutettua standardia noudattaen:

- IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen (uudistettu 2008), voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Uudistettu standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen – standardin muutos (Eligible Hedged Items) (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Konserni arvioi, että standardimuutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tulevaan tilinpäätökseen. Muutettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

2. Segmentti-informaatio

Konsernin ensisijaisen segmentin muodostavat alueorganisaatiot (maantieteellinen segmentti). Maantieteellisten segmenttien tuotteisiin ja palveluihin liittyvät riskit ja kannattavuus poikkeavat toisistaan, koska niiden taloudelliset ja toiminnalliset ympäristöt ovat erilaisia. Toissijaisen segmentin muodostavat talotekninen ja yhdyskuntatekninen liiketoimintasegmentti, joiden tuotteet ja palvelut ja niihin liittyvät riskit ja kannattavuus poikkeavat toisistaan. Esitettävät segmentit vastaavat konsernin sisäistä organisaatio- ja raportointirakennetta. Segmenttiraportoinnissa noudatetaan samoja tilinpäätösperiaatteita kuin konsernissa. Kaikki segmenttien väliset liiketapahtumat perustuvat markkinahintoihin, ja kaikki segmenttien väliset myynnit eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Maantieteelliset segmentit:

Keski-Eurooppa
Pohjoismaat
Muu Eurooppa
Pohjois-Amerikka
Muut

Keski-Eurooppa -segmentti vastaa liiketoiminnasta Saksassa, Benelux-maissa, Itävallassa, Sveitsissä, Puolassa, Ukrainassa, Valko-Venäjällä ja Tsekin tasavallassa.

Pohjoismaat sisältää liiketoiminnan Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa.

Muu Eurooppa -segmentti kattaa Länsi-, Itä- ja Etelä-Euroopan, mukaanlukien Venäjän ja Baltian maat sekä viennin maihin, jotka eivät kuulu muihin maantieteellisiin segmentteihin. Segmenttiin sisältynyt yhdyskuntatekninen liiketoiminta Saksassa myytiin huhtikuussa ja yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynti Brittein saarilla saatettiin päätökseen kesäkuussa.

Pohjois-Amerikka sisältää liiketoiminnan Yhdysvalloissa ja Kanadassa.

Muut -segmentti sisältää konsernitoiminnot.

Segmentin tuotot vastaa liikevaihtoa ja segmentin tulos vastaa liikevoittoa. Segmentin varat/velat esitetään varojen maantieteellisen sijainnin mukaan. Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta, 0,2 (0,2) miljoonaa euroa, kohdistuu Keski-Eurooppa -segmenttiin.

Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot	2008		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Keski-Eurooppa	280,3	59,1	339,4
Pohjoismaat	305,3	60,4	365,7
Muu Eurooppa	232,8	1,5	234,3
Pohjois-Amerikka	130,8	-	130,8
Eliminoinnit	-	-121,0	-121,0
Uponor-konserni	949,2	-	949,2

Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot	2007		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Keski-Eurooppa	283,7	67,6	351,3
Pohjoismaat	325,4	72,3	397,7
Muu Eurooppa	271,1	1,8	272,9
Pohjois-Amerikka	167,2	2,0	169,2
Eliminoinnit	-	-143,7	-143,7
Uponor-konserni	1 047,4	-	1 047,4

Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot	2008	2007
	Keski-Eurooppa	38,2
Pohjoismaat	23,6	49,7
Muu Eurooppa	15,3	42,2
Pohjois-Amerikka	-16,0	16,6
Muut	-10,2	-13,2
Eliminoinnit	0,3	-0,7
Uponor-konserni	51,2	135,7

Segmentin poistot ja arvonalentumiset, jatkuvat toiminnot		
Keski-Eurooppa	8,3	7,7
Pohjoismaat	10,1	10,1
Muu Eurooppa	2,9	2,2
Pohjois-Amerikka	5,6	5,6
Muut	4,1	3,3
Eliminoinnit	0,4	0,6
Uponor-konserni	31,4	29,5

Segmentin investoinnit, jatkuvat toiminnot		
Keski-Eurooppa	8,5	11,0
Pohjoismaat	11,1	15,5
Muu Eurooppa	1,1	4,0
Pohjois-Amerikka	14,4	13,4
Muut	3,9	8,1
Uponor-konserni	39,0	52,0

Segmentin varat		
Keski-Eurooppa	180,9	181,4
Pohjoismaat	152,7	185,3
Muu Eurooppa	144,5	240,1
Pohjois-Amerikka	121,8	123,7
Muut	604,6	577,9
Eliminoinnit	-609,6	-644,1
Uponor-konserni	594,9	664,3

	2008	2007
Segmentin velat		
Keski-Eurooppa	112,4	119,0
Pohjoismaat	178,2	233,5
Muu Eurooppa	47,1	101,9
Pohjois-Amerikka	90,3	55,0
Muut	488,9	477,8
Eliminoinnit	-627,6	-655,9
Uponor-konserni	289,3	331,3

Segmentin henkilöstö keskimäärin

Keski-Eurooppa	1 240	1 261
Pohjoismaat	1 352	1 380
Muu Eurooppa	1 021	1 224
Pohjois-Amerikka	532	573
Muut	66	59
Uponor-konserni	4 211	4 497
Jatkuvat toiminnot	4 006	4 008
Lopetetut toiminnot	205	489

Liiketoimintasegmentit:

Talotekniset ratkaisut
Yhdyskuntatekniset ratkaisut
Muut

Muut –segmentti sisältää konsernitoiminnot.

Segmentin varat sisältävät eriä, jotka ovat suoraan kohdistettavissa tai ne voidaan perustellusti kohdistaa liiketoimintasegmenteille. Kohdistamattomat varat sisältävät pitkä-aikaisia saamisia ja konsernin rahavarat.

	2008	2007
Segmentin tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Talotekniset ratkaisut	751,1	839,9
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	198,1	207,5
Uponor-konserni	949,2	1 047,4

Segmentin investoinnit, jatkuvat toiminnot

Talotekniset ratkaisut	30,2	39,4
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	4,8	4,4
Muut	4,0	8,2
Uponor-konserni	39,0	52,0

Segmentin varat

Talotekniset ratkaisut	402,6	437,8
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	78,7	173,0
Muut	54,1	43,7
Kohdistamattomat varat	59,5	9,8
Uponor-konserni	594,9	664,3

3. Lopetetut toiminnot

Yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynnit Brittein saarilla ja Saksassa on käsitelty IFRS 5 –standardin mukaisesti lopetettuina toimintoina. Kesäkuussa saatiin päätökseen Brittein saarten yhdyskuntateknisen

liiketoiminnan myynti. Kauppaan sisältyivät Isossa-Britanniassa toimiva Uponor Ltd. ja sen tytäryhtiö Radius Plastics Ltd. sekä Irlannissa toimivan Uponor Ltd:n liiketoiminta. Huhtikuussa myytiin Saksassa Uponor Klärtechnik GmbH. Vuonna 2007 konserni ei myynyt liiketoimintoja.

	2008	2007
Liikevaihto	8,9	171,9
Kulut	10,0	156,5
Tulos ennen veroja	-1,1	15,4
Tuloverot	0,0	4,9
Tulos verojen jälkeen	-1,1	10,5
Tulos lopetettujen toimintojen myynnistä	43,5	-
Tuloverot	-	-
Myyntivoitto lopetetuista toiminnoista	43,5	-
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista	42,4	10,5
Rahavirta lopetetuista toiminnoista		
Liiketoiminnan rahavirta	-3,4	19,1
Investointien rahavirta	76,4	-6,1
Myytyjen varojen kirjanpitoarvo	2008	2007
Aineelliset hyödykkeet	33,7	-
Laskennalliset verosaamiset	1,9	-
Vaihto-omaisuus	17,8	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25,1	-
Rahavarat	1,1	-
Varat yhteensä	79,6	-
Laskennallinen verovelka	3,1	-
Eläkevelvoitteet ja muut velat	4,3	-
Ostovelat ja muut velat	33,2	-
Velat yhteensä	40,6	-
Nettovarot	39,0	-
Käteisenä saatu kauppahinta	77,5	-
Myytyjen liiketoimintojen rahavarat	1,1	-
Rahavirtavaikutus	76,4	-

Käteisenä saadun kauppahinnan lisäksi, kaupasta kirjattiin 4,0 miljoonan punnan lainasaaminen, jonka euromääräinen arvo kaupan toteutuessa oli 5,0 miljoonaa euroa. Kokonaiskauppahinta liiketoimintojen myynneistä oli 82,5 MEUR.

4. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2008	2007
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0,5	3,7
Lisenssimaksut	0,7	1,9
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,2	0,2
Muut erät	0,0	0,1
Yhteensä	1,4	5,9
Liiketoiminnan muut kulut	2008	2007
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	2,9	1,0
Tutkimus- ja kehittämiskulut	18,6	17,2
Muut kuluerät	14,5	-
Yhteensä	36,0	18,2

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät tilikaudella tehdyn 14,5 miljoonan euron varauksen, joka liittyy Yhdysvalloissa toteutettaviin asuinrakennusten käyttövesiputkiliitosten korjauksiin.

5. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

	2008	2007
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet:		
- Palkat ja palkkiot	164,9	176,2
- Muut henkilösivukulut	28,4	31,8
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet:		
- Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	7,9	7,0
- Eläkekulut - etuus pohjaiset järjestelyt	0,7	4,0
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,0	0,0
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	1,4	1,2
Yhteensä	203,3	220,2

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään lähipiiritiedoissa (liite 31).

6. Poistot ja arvonalentumiset

Poistot ja arvonalentumiset omaisuusryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	4,7	3,7
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,1
Maa- ja vesialueet	0,1	0,2
Rakennukset ja rakennelmat	4,1	3,8
Koneet ja kalusto	19,4	18,7
Muut aineelliset hyödykkeet	3,1	3,0
Yhteensä	31,4	29,5

Poistot ja arvonalentumiset toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	20,7	19,5
Varastointimenot	1,5	1,4
Myynti ja markkinointi	2,8	2,8
Hallinto	5,5	5,0
Muut	0,9	0,8
Yhteensä	31,4	29,5

7. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,0	0,0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	1,7	2,6
Käyvän arvon muutos tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista		
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	9,1	2,8
Kurssierot	4,1	5,7
Muut rahoitustuotot	0,1	0,1
Yhteensä	15,0	11,2

Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostetuista rahoitusveloista	9,2	8,2
Käyvän arvon muutos tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusveloista		
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	1,4	1,3
Kurssierot	13,5	3,7
Muut rahoituskulut	1,1	0,6
Yhteensä	25,2	13,8

Rahoitustuottojen ja -kulujen lisäksi myynnin oikaisueriin sisältyy valuuttakurssitappioita 0,0 miljoonaa euroa (valuuttakurssivoittoja 0,3 miljoonaa euroa) ja vastaavasti varsinaisen liiketoiminnan kuluihin sisältyy valuuttakurssitappioita 1,1 miljoonaa euroa (valuuttakurssivoittoja 0,5 miljoonaa euroa).

Korkokuluihin sisältyy tavanomaisten korkokulujen lisäksi rahoitusleasingsopimusten korko-osuuksia 1,2 miljoonaa euroa (1,2 miljoonaa euroa).

8. Tuloverot

	2008	2007
Tilikauden ja edellisten tilikausien tuloverot		
Tilikaudelta	15,2	39,6
Edellisiltä kausilta	0,9	-0,7
Laskennallisen verovelan muutos	-5,2	2,8
Yhteensä	10,9	41,7
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	41,0	133,1
Verot laskettuna Suomen verokannan mukaan	10,7	34,6
Ulkomaisten verokantojen vaikutus	-1,3	7,8
Vähennyskelvottomat menot	1,3	2,9
Verovapaat tulot	-0,5	-0,4
Aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	-0,2	-1,1
Verokannan muutoksen vaikutus	-0,2	0,8
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,9	-0,7
Muut erät	0,2	-2,2
Yhteensä	10,9	41,7
Efektiiivinen verokanta, %	26,6	31,3

Vuoden 2008 aikana konserniyhtiön verotukseen vaikuttavassa lainsäädännössä merkittävin muutos oli Ruotsin verokannan lasku; vuonna 2009 veroprosentti laskee 28 prosentista 26,3 prosenttiin. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen arvostus 31.12.2008 uuden verokannan mukaisesti ei ollut merkittävä. Vuonna 2008 konsernin efektiivisen verokannan muutos johtuu pääosin Saksan efektiivisen verokannan muutoksesta. Verokanta laski 38 prosentista 29 prosenttiin; Saksan laskennalliset verosaamiset ja -velat arvostettiin uudelleen 31.12.2007. Lisäksi efektiivisen verokannan muutokseen on vaikuttanut aiempaa heikommät tulokset korkeamman verokannan maissa.

9. Osakekohtainen tulos

	2008	2007
Tulos jatkuvista toiminnoista	30,1	91,4
Lopetettujen toimintojen tulos	42,4	10,5
Tilikauden tulos	72,5	101,9
Osakkeet, 1 000 kpl		
Keskimääräinen painotettu osakemäärä *)	73 187	73 201
Laimennettu keskimääräinen painotettu osakemäärä	73 187	73 201
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,99	1,39
- Jatkuvat toiminnot	0,41	1,25
- Lopetetut toiminnot	0,58	0,14
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,99	1,39
- Jatkuvat toiminnot	0,41	1,25
- Lopetetut toiminnot	0,58	0,14

*) Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ei sisällä omia osakkeita.

10. Aineettomat hyödykkeet

2008	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	54,2	70,2	0,8	-	125,2
Rakennemuutokset	-1,0	-	-	-	-1,0
Muuntoero	-0,9	-0,2	-	-	-1,1
Lisäykset	3,6	-	0,0	0,7	4,3
Vähennykset	0,0	-	0,0	-	0,0
Siirrot erien välillä	0,8	-	-0,5	-	0,3
Hankintameno 31.12.	56,7	70,0	0,3	0,7	127,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	22,8	-	0,8	-	23,6
Rakennemuutokset	-1,0	-	-	-	-1,0
Muuntoero	-1,0	-	0,0	-	-1,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	-	-	-	0,0
Tilikauden poisto	4,7	-	0,0	-	4,7
Siirrot erien välillä	0,8	-	-0,7	-	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	26,3	-	0,1	-	26,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	30,4	70,0	0,2	0,7	101,3
2007	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	46,9	70,2	0,8	-	117,9
Muuntoero	-0,5	-	-	-	-0,5
Lisäykset	8,2	-	0,0	-	8,2
Vähennykset	0,4	-	0,0	-	0,4
Hankintameno 31.12.	54,2	70,2	0,8	-	125,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	19,6	-	0,7	-	20,3
Muuntoero	-0,2	-	-0,1	-	-0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,3	-	0,0	-	-0,3
Tilikauden poisto	3,7	-	0,1	-	3,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	22,8	-	0,7	-	23,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	31,4	70,2	0,1	-	101,7

IFRS 3 –standardin mukaan liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta.

Vuosina 2007 ja 2008 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat lähes kokonaan ERP toiminnanohjausjärjestelmän hankintaan.

Suurin osa liikearvosta koostuu Asko Oyj:n hankkimasta Uponorin vähemmistöosuudesta (23,4 miljoonaa euroa), joka siirtyi nykyiselle Uponor Oyj:lle (ent. Asko Oyj) Oy Uponor Ab:n sulautumisen seurauksena, sekä Unicor -liiketoimintojen (43,2 miljoonaa euroa) hankinnasta. Liikearvot on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Konsernin ensisijaisille segmenteille liikearvoa kohdistuu seuraavasti: Keski-Eurooppa 54,8 miljoonaa euroa, Pohjoismaat 13,4 miljoonaa euroa ja Muu Eurooppa 1,8 miljoonaa euroa.

Arvonalentumistestit laaditaan jokaisessa rahavirtaa tuottavassa yksikössä erikseen. Liikearvojen rahavirtaennusteet kattavat kymmenen vuoden ajanjakson sisältäen rahavirtaennusteet seuraavalle viidelle vuodelle ja jäännösarvon, joka vastaa viiden vuoden rahavirtaennusteiden yhteismäärää. Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellinen vaikutusaika on oletettu rajoittamattomaksi, koska yksiköiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittämättömän ajan. Diskonttokorkona on käytetty sellaista korkotasoa, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Diskonttokorot vaihtelivat 11,8 % - 13,3 % välillä. Konserni ei ole kirjannut arvonalentumistappiota aineettomista hyödykkeistä

vuosina 2007-2008. Herkkyyksianalyysillä on todennettu, että myynnin pientyminen kolmella prosentilla pitkän aikavälin ennusteisiin verrattuna altistaa konsernin korkeintaan 9,5 miljoonan euron alaskirjausriskille. Diskonttokoron viiden prosenttiyksikön nousu johtaisi korkeintaan 6,6 miljoonan euron alaskirjauksiin liiketoimintaennusteiden pysyessä ennallaan.

Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

11. Aineelliset hyödykkeet

2008	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	14,3	137,4	406,1	27,4	26,0	611,2
Rakennemuutokset	-2,6	-17,4	-92,8	-2,8	-3,0	-118,6
Muuntoero	0,0	-2,3	-8,7	0,3	-0,7	-11,4
Lisäykset	1,2	8,7	22,7	2,3	-0,2	34,7
Vähennykset	0,0	1,1	27,1	0,4	0,1	28,7
Siirrot erien välillä	-0,2	2,3	2,1	0,4	-4,9	-0,3
Hankintameno 31.12.	12,7	127,6	302,3	27,2	17,1	486,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2,6	76,6	293,2	19,9	-	392,3
Rakennemuutokset	-0,1	-8,4	-73,7	-2,8	-	-85,0
Muuntoero	-0,1	-1,8	-6,8	0,3	-	-8,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-0,8	-22,2	-0,5	-	-23,5
Tilikauden poisto	0,1	4,2	19,7	3,1	-	27,1
Siirrot erien välillä	-	-	-0,3	0,2	-	-0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	2,5	69,8	209,9	20,2	-	302,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	10,2	57,8	92,4	7,0	17,1	184,5
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			83,2			
2007						
Hankintameno 1.1.	14,4	139,3	400,4	26,3	13,9	594,3
Muuntoero	-0,4	-3,6	-13,6	-1,1	-0,5	-19,2
Lisäykset	0,6	2,5	27,4	3,2	15,2	48,9
Vähennykset	0,1	1,3	10,4	1,0	0,0	12,8
Siirrot erien välillä	-0,2	0,5	2,3	-	-2,6	-
Hankintameno 31.12.	14,3	137,4	406,1	27,4	26,0	611,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2,5	74,0	287,3	18,7	-	382,5
Muuntoero	-0,1	-1,6	-10,2	-0,9	-	-12,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	-0,7	-9,1	-1,0	-	-10,8
Tilikauden poisto	0,2	4,9	25,2	3,1	-	33,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	2,6	76,6	293,2	19,9	-	392,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	11,7	60,8	112,9	7,5	26,0	218,9
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			101,6			

Vuonna 2008 saatettiin loppuun Pohjois-Amerikan tuotantotilojen laajennus. Vuoden 2008 vähennyksistä suurin osa liittyy yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myyntiin Isossa-Britanniassa. Vuonna 2007 rakennusinvestointeihin sisältyi uusi koulutuskeskus Saksassa. Vuonna 2007 rakennusten vähennyksiin sisältyi Portugalissa myyty kiinteistö.

Lisäykset koneisiin ja laitteisiin olivat pääosin korvausinvestointeja, joilla vanhaa konekantaä uusittiin. Vähennykset konekannassa liittyvät yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myyntiin Isossa-Britanniassa, Irlannissa ja Saksassa. Lisäksi tehtaiden sulkeminen Kanadassa ja Ruotsissa lisäsi vähennyksiä. Vuoden 2007 laiteinvestoinnit kohdistuivat pääosin Saksan, Pohjois-Amerikan ja Ruotsin tuotantolaitoksiin.

Vuoden 2008 aikana vuodelta 2007 siirtyneet keskeneräiset investoinnit saatiin valmiiksi. Vuoden 2007 keskeneräisten investointien lisäyksestä suurin osa liittyi tuotantotilojen laajennukseen ja konekapasiteetin lisäykseen Ruotsissa ja Pohjois-Amerikassa.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsovimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

2008	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitusleasingjärjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	1,1	16,8	0,2	18,1
Muuntoero	-	-0,2	0,0	-0,2
Lisäykset	-	-	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	-0,2	-0,7	-	-0,9
Hankintameno 31.12.	0,9	15,9	0,2	17,0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	7,2	0,0	7,2
Muuntoero	-	-0,2	0,0	-0,2
Tilikauden poisto	-	0,6	0,1	0,7
Siirrot erien välillä	-	-0,2	-	-0,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	7,4	0,1	7,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,9	8,5	0,1	9,5
2007	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitusleasingjärjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,7	16,2	0,9	17,8
Muuntoero	0,2	-0,1	-0,3	-0,2
Lisäykset	-	-	0,2	0,2
Vähennykset	-	0,0	0,6	0,6
Siirrot erien välillä	0,2	0,7	-	0,9
Hankintameno 31.12.	1,1	16,8	0,2	18,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	6,5	0,7	7,2
Muuntoero	-	-0,1	-0,2	-0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,0	-0,6	-0,6
Tilikauden poisto	-	0,6	0,1	0,7
Siirrot erien välillä	-	0,2	-	0,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	7,2	0,0	7,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,1	9,6	0,2	10,9

12. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2008	Suojaus- lasken- nassa olevat johdan- naiset	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat rahoitus- varat/- velat	Lainat ja muut saami- set	Myytä- vissä olevat rahoitus- varat	Jaksotet- tuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitus- velat	Tase- erien kirjan- pito- arvot	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2	14
Pitkäaikaiset saamiset			6,1			6,1	15
Johdannaissopimukset	0,0					0,0	15
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Korolliset saamiset			0,0			0,0	17
Myyntisaamiset ja muut saamiset			93,3			93,3	18
Johdannaissopimukset	0,0	8,3				8,3	18
Rahavarat			53,2			53,2	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,0	8,3	152,6	0,2	-	161,1	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					77,0	77,0	23
Johdannaissopimukset	1,0	0,1				1,1	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					36,8	36,8	23
Johdannaissopimukset	0,4	0,6				1,0	24
Ostovelat ja muut velat					54,1	54,1	24
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1,4	0,7			167,9	170,0	
2007							
	Suojaus- lasken- nassa olevat johdan- naiset	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat rahoitus- varat/- velat	Lainat ja muut saami- set	Myytä- vissä olevat rahoitus- varat	Jaksotet- tuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitus- velat	Tase- erien kirjan- pito- arvot	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2	14
Pitkäaikaiset saamiset			3,1			3,1	15
Johdannaissopimukset	0,3					0,3	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Korolliset saamiset			0,1			0,1	17
Myyntisaamiset ja muut saamiset			150,8			150,8	18
Johdannaissopimukset	0,4	1,7				2,1	18
Rahavarat			6,3			6,3	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,7	1,7	160,3	0,2	-	162,9	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					14,7	14,7	23
Muut velat					0,1	0,1	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					76,1	76,1	23
Johdannaissopimukset	0,0	0,0				0,0	24
Ostovelat ja muut velat					78,4	78,4	24
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,0	0,0			169,3	169,3	

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa.

13. Osuudet osakkuusyhtiöissä

	2008	2007
Hankintameno 1.1.	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	0,0

Osakkuusyhtiö Nrg2 luovuttiin yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynnin yhteydessä. Konsernilla on osakkuusyhtiö Punitec GmbH, jolla ei ole tasearvoa.

14. Muut osakkeet ja osuudet

Muut pitkäaikaiset varat	0,2	0,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,2	0,2

Muut pitkäaikaiset varat sisältävät muita noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, jotka on arvostettu hankintamenoon, koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

15. Pitkäaikaiset saamiset

Lainat osakkuus- ja yhteisyrityksille	-	1,0
Muut lainasaamiset	4,7	0,8
Johdannaissopimukset	0,0	0,3
Muut saamiset	1,4	1,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,1	3,4

Konsernin pitkäaikaisten saamisten lisäys liittyy irtautumiseen yhdyskuntateknisestä liiketoiminnasta Brittein saarilla. Käteisenä saadun kauppahinnan lisäksi kaupasta kirjattiin 4,0 miljoonan punnan lainasaaminen. Lainasaaminen on kiinteäkorkoinen ja se erääntyy vuonna 2015.

16. Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	16,7	20,2
Valmiit tuotteet / tavarat	86,1	127,3
Ennakkomaksut	1,7	3,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	104,5	150,6

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO -periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Tilikaudella kuluksi kirjattiin 4,7 miljoonaa euroa (0,7 miljoonaa euroa), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan nettorealisoituarvoa. Vuoden aikana arvonalentumisia peruutettiin 0,1 miljoonaa euroa. Vertailuvuonna ei ole tehty arvonalentumisten peruutuksia.

17. Lyhytaikaiset korolliset saamiset

Muut lainasaamiset	0,0	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,1

18. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset	92,9	145,1
Epävarmat saatavat	-1,5	-0,5
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	11,2	0,9
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	15,3	13,0
Johdannaissopimukset	8,3	2,2
Muut saamiset	1,9	6,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	128,1	166,9

Konsernin arvion mukaan muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Konserni on kirjannut tilikauden aikana kuluksi epävarmoja saatavia 1,5 miljoonaa euroa (0,5 miljoonaa euroa). Konserni ei ole tietoinen muista sellaisista tekijöistä, jotka saattaisivat aiheuttaa lisää mahdollisia luottotappioita.

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 27 Riskien hallinta.

Siirtosaamiset	2008	2007
Verot	6,3	5,6
Saadut alennukset	0,2	0,4
Korot	0,4	0,2
Muut	8,4	6,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	15,3	13,0

19. Oma pääoma

Uponor Oyj:n osakepääoma oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944 vuoden 2008 alussa. Vuoden lopussa yhtiön osakepääoma oli 146 446 888 euroa ja osakkeita oli yhteensä 73 206 944 kappaletta. Kullakin osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni. Osakkeen nimellisarvosta sekä vähittäis- ja enimmäisosakepääomista luovuttiin 15.3.2007 pidetyn yhtiökokouksen päätöksellä. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Vuoden 2008 alussa yhtiön hallussa ei ollut omia osakkeita. Hallitus päätti 6.11.2008 hankkia omia osakkeita 13.3.2008 pidetyn yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella. Yhtiö hankki 17.11-5.12.2008 välisenä aikana 160 000 omaa osaketta, yhteisarvoltaan 1,2 miljoonaa euroa. Takaisinoston peruste oli osakkeiden käyttö vastikkeena yhtiön osakesidonnaisissa kannustinohjelmissä. Vuoden 2008 lopussa yhtiön hallussa oli 160 000 omaa osaketta. Omat osakkeet esitetään edellisten tilikausien voittovarojen vähennyksenä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole tasearvoa.

Vuonna 2007 omaan pääomaan lisättiin uuden osakeyhtiölain mukainen sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP), joka sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset, ja suojausrahasto, johon kirjataan suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset.

Muut rahastot sisältävät paikallisten lakien vaatimat rahastot.

20. Laskennalliset verot

	2008	2007
Laskennalliset verosaamiset		
Varaston sisäinen kate	1,0	1,4
Varaukset	8,7	2,6
Käyttämättömät verotappiot	1,4	1,7
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,4	0,5
Työsuhde-etuudet	1,5	3,8
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,4	-
Muut väliaikaiset erot	3,6	6,3
Yhteensä	17,0	16,3
Laskennalliset verovelat		
Poistoero ja verottamattomat varaukset	4,9	5,4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2,6	7,3
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	-	0,2
Muut väliaikaiset erot	0,6	2,1
Yhteensä	8,1	15,0

Konserni on kirjannut laskennallisen verosaamisen vahvistetuista tappioistaan. Laskennallinen verosaaminen on laskettu niistä vahvistetuista tappioista, jotka voidaan todennäköisesti hyödyntää tulevana vuosina saman valtion alueella syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Konsernilla oli 31.12.2008 verotuksellisia nettotappioita 5,6 miljoonaa euroa (7,2 miljoonaa euroa), joista yhtiö on kirjannut

laskennallista verosaamista. Vahvistetuista tappioista 3,9 miljoonaa euroa (0,1 miljoonaa euroa) ei vanhene. 1,7 miljoonaa euroa vanhenee vuoden 2009 aikana. Vuonna 2008 ei ollut sellaisia verotuksessa vahvistettuja tappioita, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista siksi ei olisi kirjattu laskennallista verosaamista. Vuonna 2007 tällaisia verotuksessa vahvistettuja tappioita oli 0,8 miljoonaa euroa.

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu suomalaisten yritysten jakamattomista voittovaroista, koska useimmiten ne voidaan siirtää emoyhtiölle ilman veroseuraamuksia. Konserni laskee Suomen ulkopuolisten yritysten jakamattomista voittovaroista laskennallisen verovelan ainoastaan siltä osin, kun niitä ei ole tarkoitus pysyvästi sijoittaa uudelleen kyseiseen liiketoimintaan ja niiden kotiuttamisesta seuraisi verokuluja.

21. Työsuhde-etuuksiin liittyvät velvoitteet

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi. Eläketurva perustuu kunkin maan paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Konsernilla on sekä maksu- että etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin tai vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusmatemaattiset laskelmat on tehty konsernin ulkopuolisten auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen toimesta. Vakuutusmatemaattisten eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkojen tai valtion pitkäaikaisten velkasitoumusten korkojen perusteella. Eläke-edut määräytyvät yleensä perustuen työvuosien määrään sekä loppupalkkaan. Suurin osa konsernin etuus pohjaisista järjestelyistä on Saksassa ja Ruotsissa. Niiden osuus on noin 90 % etuus pohjaisten järjestelyjen konsernitaseeseen kirjatusta eläkevelvoitteesta. Suomessa eläketurva hoidetaan suurimmalta osin TyEL -järjestelmän kautta, joka on katsottu maksupohjaiseksi eläkejärjestelyksi.

	2008	2007
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät velvoitteet:		
- Eläkkeet - etuus pohjaiset järjestelyt	19,5	27,2
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,7	0,8
Yhteensä	20,2	28,0

Konsernin etuus pohjaiset eläkejärjestelyt vähenivät vuoden aikana. Yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynnin yhteydessä Iso-Britannian ja Irlannin eläkevastuut täytettiin eikä konsernilla ole enää velvoitteita näihin liittyen.

Eläkevelvoitteet

	2008	2007
Työsuhde-etuuksiin liittyvien saatavien ja velvoitteiden täsmäytys		
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	3,1	68,0
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	18,6	19,9
Varojen käypä arvo	-2,1	-57,6
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-0,1	-3,1
Nettovelka taseessa	19,5	27,2
Tuloslaskelman kulut		
Tilikauden työsuoritukseen liittyvät menot	1,0	3,4
Korkomenot	1,4	4,1
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-0,6	-3,2
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-0,2	-0,1
Voitot järjestelyyn supistamisesta	-0,9	0,0
Yhteensä	0,7	4,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto	-0,4	2,8
Tuloslaskelmaan kirjatut kulut toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	0,1	1,3
Varastointimenot	0,1	0,1
Myynti ja markkinointi	0,6	1,0
Hallinto	-0,2	1,2
Muut	0,1	0,6
Yhteensä	0,7	4,2

	2008	2007
Velvoitteen nykyarvon muutos		
Velvoite 1.1.	87,9	90,2
Liiketoiminnan myynnit	-43,2	-
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,9	3,4
Korkomenot	1,4	4,1
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-1,5	-2,7
Voitot (-) ja tappiot (+) järjestelyyn supistamisesta	-0,3	-0,1
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,5
Maksetut etuudet	-4,6	-2,2
Suoritukset	-4,5	-0,1
Kurssierot	-14,4	-5,2
Velvoite 31.12.	21,7	87,9

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutos		
Varojen käypä arvo 1.1.	57,6	56,0
Liiketoiminnan myynnit	-36,4	-
Varojen odotettu tuotto	0,6	3,2
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-1,0	-0,4
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	1,4	4,4
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,5
Liiketoimintojen yhdistämiset	-5,3	-0,1
Kurssierot	-10,3	-3,9
Maksetut etuudet	-4,5	-2,1
Varojen käypä arvo 31.12.	2,1	57,6

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, % järjestelyyn kuuluvista varoista		
Osakkeet	4,1	46,3
Joukkovelkakirjat	40,7	50,5
Muut	55,2	3,2
Yhteensä	100,0	100,0

	Pohjoismaat		Saksa		Iso-Britannia & Irlanti		Muut maat	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Diskonttokorko, %	4,00-6,25	4,50-5,25	6,25	5,25	-	5,25-5,50	6,25	5,25
Varojen odotettu tuotto, %	5,50	6,00	n/a	n/a	-	5,50-6,25	n/a	n/a
Palkankorotusoletus, %	3,00-3,75	3,00-4,25	3,00	2,50	-	3,75-4,25	3,25	3,25
Eläkkeiden korotusoletus, %	2,00-2,25	2,00	2,25	2,00	-	2,25-3,25	2,25	2,00

Eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen odotettu tuotto on 5,50 prosenttia. Määritettäessään eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen pitkän aikavälin odotettua tuottoa konserni on tarkastellut pitkän aikavälin toteutuneita tuottoja ja odotettavissa olevia tuottoja omaisuusryhmittäin. Odotetusta tuotosta on vähennetty transaktiokustannukset ja tuotoista maksettavat verot.

Määrät tilikaudelta ja edelliseltä tilikaudelta	2008	2007
Velvoitteen nykyarvo	21,7	87,9
Varojen käypä arvo	-2,1	-57,6
Ylikate (+)/Alikate (-)	19,6	30,3
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyyn kuuluviin varoihin	0,6	0,5
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyyn kuuluviin velkoihin	-1,3	-2,6

Konserni ennakoi maksavansa etuus pohjaisiin järjestelyihin 1,1 milj. euroa vuonna 2009.

22. Varaukset

	Takuu- varaukset	Ympäristö- kulu- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2008	6,4	6,1	0,6	3,1	16,2
Liiketoimintojen myynnistä aiheutuneet muutokset	-0,1	-	-	-0,1	-0,2
Muuntoero	0,9	-	-0,2	0,0	0,7
Varausten lisäykset	17,5	-	1,1	0,9	19,5
Käytetyt varaukset	-2,5	-0,9	-0,5	-0,6	-4,5
Käyttämättömien varausten peruutukset	-0,2	-	-	-1,5	-1,7
Varaukset 31.12.2008	22,0	5,2	1,0	1,8	30,0
Lyhytaikaiset varaukset	19,0	1,6	1,0	0,7	22,3
Pitkäaikaiset varaukset	3,0	3,6	0,0	1,1	7,7

Takuuvaraukset olivat tilikauden lopulla 22,0 miljoonaa euroa (6,4 miljoonaa euroa).

Takuuvarauksiin kirjattiin tilikauden lopussa 14,5 miljoonan euron varaus kattamaan Yhdysvalloissa toteutettavia asuinrakennusten käyttövesiputkiliitosten korjauksia. Varauksen odotetaan realisoituvan vuoden 2009 aikana. Takuuvaraukset perustuvat aikaisempien vuosien kokemuksiin viallisista tuotteista tarkoituksena varautua takuukorjauksista tulevaisuudessa syntyviin kuluihin. Takuuajat poikkeavat eri maissa lainsäädännöstä ja kauppatavoista riippuen.

Ympäristövaraus oli tilikauden lopulla 5,2 miljoonaa euroa (6,1 miljoonaa euroa), ja se liittyy pääosin konsernin myyntiin kotimaiseen kiinteistöliiketoimintaan. Varauksesta 1,6 miljoonaa euroa odotetaan realisoituvan vuoden 2009 aikana.

Uudelleenjärjestelyvarausten lisäys 1,1 miljoonaa euroa tilikaudella liittyy konsernin syksyllä aloitettuun konserninlaajuiseen kustannussäästöohjelmaan.

23. Korolliset velat

	2008	2007			
Pitkäaikaiset korolliset velat					
Lainat rahoituslaitoksilta	64,0	1,1			
Rahoitusleasingvelka	13,0	13,6			
Yhteensä	77,0	14,7			
Lyhytaikaiset korolliset velat					
Lainat rahoituslaitoksilta	36,2	75,5			
Rahoitusleasingvelka	0,6	0,6			
Yhteensä	36,8	76,1			
Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat					
	2010	2011	2012	2013	2014 -
Lainat rahoituslaitoksilta	16,0	16,0	16,0	16,0	-
Rahoitusleasingsopimukset	0,6	1,0	0,8	0,8	9,8
Yhteensä	16,6	17,0	16,8	16,8	9,8
Korollisten velkojen korkokannan vaihteluvälit, % p.a.				2008	2007
Lainat rahoituslaitoksilta				3,45	3,5-5,95

Kauden aikana konserni nosti takaisinlainan 80,0 miljoonaa euroa eläkevakuutusyhtiöltä. Laina on kiinteäkorkoinen ja maksetaan takaisin viiden vuoden aikana.

Korollisten rahoitusvelkojen nimellisarvon katsotaan vastaavaan niiden käypää arvoa.

Rahoitusleasingit

	2008	2007
Vähimmäisleasingmaksut		
Alle 1 vuosi	1,8	1,8
1-5 vuotta	7,0	6,8
Yli 5 vuotta	13,4	15,4
Yhteensä	22,2	24,0
Tulevat rahoituskulut	8,6	9,8
Rahoitusleasingvastuut - vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	13,6	14,2
Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo		
Alle 1 vuosi	0,6	0,6
1-5 vuotta	3,2	2,7
Yli 5 vuotta	9,8	10,9
Yhteensä	13,6	14,2

Konsernin rahoitusleasingit kohdistuvat pääasiassa toimisto-, tehdas- ja varistorakennuksiin. Konsernin rahoitusleasingit 31.12.2008 olivat 9,5 miljoonaa euroa (10,9 miljoonaa euroa), jotka sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Näiden aktivoitien poistot olivat vuonna 2008 yhteensä 0,6 miljoonaa euroa (0,6 miljoonaa euroa). Yhteenlasketut leasingmaksut vuonna 2008 olivat 1,8 miljoonaa euroa (1,8 miljoonaa euroa), johon sisältyi korkokustannusta 1,1 miljoonaa euroa (1,2 miljoonaa euroa).

Merkittävin leasingvastuu on muodostunut rahoitusleasingit, joka solmittiin vuonna 1999 hankitun Unicor yrityskaupan yhteydessä. Vuonna 2008 ei tehty uusia merkittäviä rahoitusleasingituksia.

24. Osto- ja muut velat

	2008	2007
Ostovelat	50,1	75,2
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	0,7	13,2
Siirtovelat	59,9	88,5
Saadut ennakot	0,4	1,1
Johdannaisit	1,0	0,0
Muut lyhytaikaiset velat	4,0	3,2
Yhteensä	116,1	181,2
Siirtovelat		
Henkilökulut	18,2	19,4
Bonukset	7,4	11,2
Verot	3,3	10,9
Korot	0,0	0,1
Muut	31,0	46,9
Yhteensä	59,9	88,5

25. Vastuut

Omien velkojen puolesta annetut vakuudet		
Kiinnitykset	0,0	0,0
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	7,8	11,5

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä vastuuta, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

Kiinnitykset	0,0	0,0
Takaukset	7,8	11,5
Yhteensä	7,8	11,5

Vastuusitoumukset on esitetty parhaan arvion mukaan vastuun määrästä. Yhtiö on tehnyt sopimuksia kolmansien osapuolten (entisiä konserni- tai osakkuusyhtiöitä) kanssa tarjotakseen niille rahoitus- tai suoritustakuita. Konsernilla ei ole näihin takuisiin liittyviä vakuuksia tai muita korvauksia. Niiden maksujen enimmäismäärät, joista Uponor Oyj on vastuussa on merkitty kohtaan Muiden puolesta annetut vakuudet: Takaukset.

26. Muut vuokrasopimukset

	2008	2007
Vastaiset vähimmäisvuokrat		
Alle 1 vuosi	9,2	8,5
1-5 vuotta	14,7	12,9
Yli 5 vuotta	8,0	3,0
Yhteensä	31,9	24,4

Konserni on vuokrannut käyttöönsä toimisto- ja varastorakennuksia erityyppisin vuokrasopimuksin. Lisäksi muut käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, jotka eivät ole rahoitusleasingsopimuksia, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluiksi vuokra-ajan kuluessa.

27. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden epävarmuustekijöistä aiheutuvat haitalliset vaikutukset konsernin tuloskehitykseen sekä varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehokkaasti. Rahoitusriskien hallinnan yleiset toimintaperiaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Rahoituskomitea ohjaa ja valvoo rahoitusriskien käytännön hallintaa. Sen puheenjohtajana toimii konsernin toimitusjohtaja. Riskien hallinnassa käytetään vain rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan seurata luotettavasti ja keskeytyksittä. Suojaustransaktiot toteutetaan konsernin johdon hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti muun muassa valuutta-, korko-, likviditeetti- ja vastapuoliriskien osalta.

Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin sisäisenä pankkina toimivaan emoyhtiön rahoitustoimintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernin rahoitusriskit. Sisäinen pankki huolehtii myös konsernin varain- ja riskienhallintaan liittyvien transaktioiden suorittamisesta ulkoisilla markkinoilla sekä palvelee liiketoimintayksiköitä rahoituksen eri osa-alueilla.

Valuuttariski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille, joita syntyy mm. valuuttamääräisten myyntisaatavien ja ostovelkojen, konsernin sisäisen kaupankäynnin sekä valuuttamääräisten lainojen, talletusten ja pankkitilisaldojen seurauksena. Konsernin suojauspolitiikan mukaan tytäryhtiöt suojaavat merkittävät transaktioriskit konsernin sisäisillä valuuttatermiinisopimuksilla. Rahoitustoiminto vastaa konsernitason nettovaluuttaposition arvioinnista ja position suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja valuuttaoptioita.

Konsernin tytäryhtiöt arvioivat valuttamääräisiä kassavirtoja seuraavien 12 kuukauden jaksoissa ja konsernin suojauspolitiikan mukaan suojaavat kuukausitasolla 50-100% seuraavan 6 kuukauden valuuttamääräisestä nettokassavirrasta. Euron lisäksi keskeiset laskutusvaluutat olivat Yhdysvaltain dollari (USD), Ruotsin kruunu (SEK) ja Norjan kruunu (NOK). (Vuonna 2007 kolme tärkeintä laskutusvaluuttana olivat Yhdysvaltain dollari (USD), Iso-Britannian punta (GBP) ja Ruotsin kruunu (SEK)). Nämä valuutat muodostavat noin 27 % konsernin ulkoisista myyntisaamista 31.12.2008. Konsernin oma tuotanto ja siitä syntyvät kustannukset Yhdysvalloissa ja Ruotsissa tasapainoittavat merkittävästi valuuttamääräistä transaktioriskiä.

Valuuttaposition tarkastellaan valuutoittain jatkuvasti seuraavien 12 kuukauden jaksoissa. Konsernin suojauspolitiikan mukaan merkittävät avoimet valuuttaposition suojataan valuuttakurssivaihteluilta pääasiallisesti valuuttatermiinien, valuuttaoptioiden sekä valuutanvaihtosopimusten avulla. Valuuttajohdannaisopimukset ovat yleensä kestoltaan alle 6 kuukauden pituisia.

Konsernin valuuttatransaktioriskipositio 31.12.2008

Valuutta	SEK	GBP	USD	NOK
Nettopositio	54,3	4,3	28,7	22,6
Ulkoiset suojaukset	-54,2	-3,9	-28,7	-19,1
Avoin positio	0,1	0,4	0,0	3,5
Suojausaste, %	100%	90%	100%	85%

Konsernin valuuttatransaktioriskipositio 31.12.2007

Valuutta	SEK	GBP	USD	NOK
Nettopositio	40,9	14,9	-3,7	20,5
Ulkoiset suojaukset	-43,2	-14,7	3,0	-15,6
Avoin positio	-2,3	0,2	-0,7	4,9
Suojausaste, %	106%	99%	81%	76%

Avoimen position jäädessä pieneksi, herkkyys valuuttakurssimuutoksille on merkityksetön.

Konserni altistuu valuuttakurssivaihteluista aiheutuvalle translaatoriskille, kun euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden valuuttamääräiset varat ja velat muunnetaan konsernin raportointivaluutan määräiseksi. Merkittävimmät nettoinvestoinnit kohdistuvat Yhdysvaltain dollariin (USD) ja Ruotsin kruunuun (SEK) (vuonna 2007 myös Iso-Britannian punta (GBP)). Translaatoriski vaikuttaa jossain määrin muun muassa tunnuslukuihin, mutta ei kassavirtoihin. Konsernin suojauspolitiikan mukaan euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata.

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille toisaalta tase-erien arvonmuutosten eli hintariskin ja toisaalta markkinakorkojen muutosten aiheuttamien korkotulojen ja -menojen uudelleenjärjestelyihin liittyvän riskin muodossa. Rahoitustoiminto vastaa korkoriskin hallinnasta rahoituspolitiikan määrittämissä puitteissa tavoitteenaan korkoposition tasapainottaminen ja korkokulujen minimoiminen.

Korkoriskien hallitsemiseksi lainanotto hajautetaan kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin luottoihin. Korkoposition korkosidonnaisuusaikaa säädelään lainojen korkojakson valinnoilla sekä eri johdannaisinstrumenttien kuten koronvaihtosopimusten, korkoterminien ja korko-optioiden avulla. Rahoitustoiminnon tehtäviin kuuluu myös huolehtia muun muassa ulkoisten rahoituserien sekä niillä rahoitettujen tase-erien duraatioiden vastaavuudesta. Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta ko. sijoitusten vaikutus ei ole merkittävä kokonaisuudessaan. Kauden lopussa konsernilla on ollut pääasiassa pitkäaikaista kiinteäkorkoista lainaa.

Konsernilla ei tilinpäätöshetkellä ollut avoimia koronvaihtosopimuksia tai muita korkojohdannaisopimuksia.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama riski markkinakorkojen muutokselle on havainnollistettu seuraavassa herkkyysanalyysissä. Markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus tuloslaskelmaan verojen jälkeen on +/- 0,2 (+/- 0,5) milj. euroa. Korkopositio sisältää korolliset rahoitusvelat ja korolliset rahoitussaamiset.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkaiden kassanhallintaratkaisuiden avulla sekä sijoittamalla vain matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli 47,7 milj. euroa pankkitalletuksina pankeissa, joiden luottoluokitus on vähintään AA-.

Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman sekä riittävien luottolimiittireservien avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita pankkeja ja erilaisia rahoitusmuotoja.

Rahoitustoiminto koordinoi konsernin vieraan pääoman hankinnan emoyhtiön kautta. Poikkeustapauksissa eli lähinnä käytännöllisyys- ja lainsäädännöllisistä syistä rahoitustoiminto voi toteuttaa yksittäisen tytäryhtiön nimissä paikallisia käyttöpääomalimittejä, joiden takaajana toimii konsernin emoyhtiö.

Merkittävimmät voimassa olevat rahoitusjärjestelyt 31.12.2008 olivat:
 Eläkevakuutusyhtiön takaisinlaina, 80 milj. euroa, erääntyy vuosina 2009-2013
 Revolving Credit Facility, 30 milj. euroa, erääntyy vuonna 2011
 Revolving Credit Facility, 120 milj. euroa, erääntyy vuonna 2010

Tilinpäätöspäivänä konsernilla ei ollut käytössä Revolving Credit Facility -järjestelyjä.

Näiden lisäksi konsernilla on myös kotimainen yritystodistusohjelma, 150 milj. euroa.

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2008

	2009	2010	2011	2012	2013 -
Yritystodistukset	19,0				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,2				
Eläkelainat	18,8	18,1	17,5	17,0	16,4
Rahoitusleasingvelka	1,8	1,8	1,9	1,7	15,0
Ostovelat	50,1				

Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	0,6				
- saatavat rahavirrat	8,3				
Hyödykejohdannaiset	0,4	0,8	0,3	0,0	

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2007

	2008	2009	2010	2011	2012-
Yritystodistukset	73,5				
Lainat rahoituslaitoksilta	1,1	0,2			
Rahoitusleasingvelka	1,8	1,7	1,7	1,7	17,1
Käytössä olevat pankkitilien luottolimitit	2,1				
Ostovelat	75,2				

Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	0,2				
- saatavat rahavirrat	1,9				
Hyödykejohdannaiset	0,4	0,3	0,1		

Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyvä vastapuoliriski on määritelty riskiksi siitä, että vastapuoli ei kykene täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Vastapuoliriskin minimoimiseksi konsernin kassavaroja sijoitetaan ja johdannaissopimuksia tehdään ainoastaan konsernin luottokelpoisuusehdot täyttävien vastapuolien kanssa. Toiminnassa ei tilikauden aikana aiheutunut luottotappioita. Konsernin vastapuoliriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2008.

Konsernin myyntisaatavien luottoriskikeskittymää pienentää laaja ja maantieteellisesti jakautunut asiakaskunta. Suurin yksittäinen asiakas tuottaa alle 10 prosenttia Uponorin liikevaihdosta. Asiakaskohtaisia luottolimittejä sekä heidän taloudellista tilaansa seurataan säännöllisesti. Myyntisaatavat luottovakuutetaan soveltuvin osin. Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen luottotappioiden määrä oli kaikkiaan 1,5 milj. euroa.

Myyntisaamisten ikäjakauma	2008	2007
Erääntymättömät	69,4	111,5
Erääntyneet 1-30 päivää	15,0	23,3
Erääntyneet 31-60 päivää	3,5	4,9
Erääntyneet 61-90 päivää	1,9	2,2
Erääntyneet yli 90 päivää	1,6	2,7
Yhteensä	91,4	144,6

Hintariski

Konserni altistuu raaka-aineiden, kuten muovin, alumiinin, kuparin ja sinkin, sekä sähkön hintariskille liiketoiminnassaan. Raaka-aineiden hintariskiä suojataan pitkillä kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla. Rahoitustoiminto vastaa suojaustoimenpiteistä sähkön hintariskin hallinnoimiseksi konsernin sähkösuojauspolitiikassa määriteltyjen puitteiden mukaisesti pohjoismaisella tasolla. Konsernin sähkösuojauspolitiikan mukainen suojausaste seuraavalle 12 kuukaudelle on 70-100 prosenttia ja sitä seuraaville 12 kuukaudelle 25-80 prosenttia.

Alla olevassa taulukossa esitetään avoimna olevien sähköjohdannaisten herkkyyys sähkön hinnanmuutoksille, jos sähkön markkinahinta vahvistuisi tai heikentyisi 10 %. Luvuissa on huomioitu verojen vaikutus, ja muiden tekijöiden oletetaan pysyvän muuttumattomina. Käypään arvoon kirjattavat sähköjohdannaiset vaikuttavat verojen jälkeiseen tulokseen. Niiden sähköjohdannaisten, jotka täyttävät IAS 39:n suojauslaskennan ehdot, arvonmuutokset vaikuttavat omaan pääomaan.

	2008	2007
Muutos tuloslaskelmassa	+/- 0,0	+/- 0,0
Muutos omassa pääomassa	+/- 0,4	+/- 0,3

28. Johdannaisopimukset ja suojauslaskenta

Nimellisarvot

	2008	2007
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset	128,9	85,9
Hyödykejohdannaiset:		
Termiinisopimukset		
- ei suojauslaskennassa	0,7	0,4
- suojauslaskennassa	6,7	3,2

Käyvät arvot

	2008	2008	2008	2007	2007	2007
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
	käypä arvo	käypä arvo	käypä arvo	käypä arvo	käypä arvo	käypä arvo
Valuuttajohdannaiset:						
Termiinisopimukset	8,3	-0,6	7,7	1,9	-0,2	1,7
Hyödykejohdannaiset						
- ei suojauslaskennassa	0,0	-0,1	-0,1	0,1	0,0	0,1
- suojauslaskennassa	0,0	-1,4	-1,4	0,7	0,0	0,7

Konserni siirtyi soveltamaan suojauslaskentaa sähköjohdannaisten osalta syyskuussa 2007. Konserni käyttää sähköjohdannaisia suojautuakseen sähkön markkinahinnan vaihtelusta syntyvältä sähkön hintariskiltä. Ne sähköjohdannaiset, jotka täyttävät suojauslaskennan edellytykset, on määritelty tulevan rahavirran suojausiksi.

Tulevan rahavirran suojauksiin kohdistettujen sähköjohdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan omaan pääomaan siltä osin kuin suojaus on tehokas, ja tehoton osuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Suoraan omaan pääomaan on kirjattu tappiota 1,7 miljoonaa euroa (voittoa 0,5 miljoonaa euroa) tilikauden aikana. Tehottoman osuuden vaikutus tilikauden tulokseen on ollut kulua 0,1 miljoonaa euroa (vuonna 2007 vaikutus oli merkityksetön). Suojausrahostosta on tilikaudella kirjattu

voittoa 0,3 miljoonaa euroa (tappiota 0,0 miljoonaa euroa) tuloslaskelmaan ja se sisältyy hankinnan ja valmistuksen kuluihin.

29. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on luoda tehokas pääomarakenne, jonka avulla varmistetaan konsernin normaalit toimintaedellytykset ja kasvumahdollisuudet, ja sitä kautta lisätä osakkeenomistajien pitkän aikavälin tuottoa.

Investointipäätösten lisäksi osingonjako on merkittävin keino vaikuttaa pääomarakenteeseen. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on maksaa vuosittain kasvava perusosinko, joka on vähintään 50 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan nettovelkaantumisasteella (gearing). Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan oman pääoman määrällä. Korolliseen nettovelkaan sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahavaroilla. Vuoden 2006 lopussa julkaistiin vuosille 2007-2009 uudet pitkän aikavälin tavoitteet; konsernin tavoitteena on pitää nettovelkaantuneisuusaste 30-70 prosentin vaihteluvälillä vuoden aikana keskimäärin.

	2008	2007
Korolliset velat	113,8	90,8
Rahavarat	53,2	6,3
Korollinen nettovelka	60,6	84,5
Oma pääoma	305,6	333,0
Nettovelkaantumisaste, %	19,8	25,4
Nettovelkaantumisaste keskimäärin vuoden aikana, %	46,4	43,9

Konsernin rahoitussopimuksissa on sovittu tyypillisistä kovenanttiehdosta koskien nettovelkaantuneisuusastetta ja käyttökateen suhdetta nettorahoituskuluihin. Näiden tunnuslukujen toteutuneet tasot ovat täyttäneet lainakovenanttien vaatimukset selkeästi.

30. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut

Syyskuussa 2007 Uponor Oyj:n hallitus päätti konsernin johtoryhmää koskevan uuden pitkäaikaisen kannustinohjelman käynnistämisestä. Osallistuakseen ohjelmaan johtoryhmän jäsenen tuli elokuun 2008 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta yhtiön osakkeita. Yhtiön kumulatiivisesta liikevoitosta vuosina 2007-2011 ja ohjelman puitteissa itsehankittujen osakkeiden määrästä riippuen heillä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita keväällä 2012. Johtoryhmän jäsenet ovat hankkineet osallistumisen edellytyksenä olleet osakkeet määräaikaan mennessä.

Uponor Oyj:n hallitus hyväksyi marraskuussa 2008 kolmevuotisen kannustinohjelman, joka on suunnattu osalle konsernin kansainvälisessä johdossa työskenteleviä henkilöitä. Osallistuakseen ohjelmaan henkilön tulee elokuun 2009 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta yhtiön osakkeita. Heillä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita, joiden määrä riippuu yhtiön taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta vuosina 2009-2011 ja ohjelman puitteissa hankitusta osakemäärästä. Toistaiseksi henkilöt, jotka kuuluvat tähän ryhmään, eivät ole hankkineet osakkeita ohjelman puitteissa.

Kannustinohjelmilla ei ole ollut vaikutusta vuosien 2007 ja 2008 tulokseen tai taseeseen IFRS 2 – standardin mukaisesti.

Edellinen kannustinohjelma alkoi vuonna 2004 ja päättyi vuonna 2006. Osakepalkkio-ohjelman mukaisesti johtoryhmän jäsenille luovutettiin 71 500 osaketta helmikuussa 2007.

31. Lähipiiritiedot

Konsernin lähipiiriin luetaan kuuluviksi tytär- ja osakkuusyrietykset. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä konsernin johtoryhmä.

Liiketoimet osakkuusyhtiöiden kanssa	2008	2007
Jatkuvat toiminnot		
Ostot	2,0	2,1
Saamiset ja velat kauden lopussa		
Lainasaaminen	-	1,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	-	1,1
Ostovelat ja muut velat	0,0	0,2
Johdon palkat ja palkkiot, TEUR		
Palkat ja palkkiot	2 341,3	2 137,5
Työsuhteen päättymisen yhteydessä suoritettavat etuudet	470,0	-
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	69,0	57,0
Yhteensä	2 880,3	2 194,5
Johdon palkat ja palkkiot: toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, TEUR		
Luomakoski Jyri, varatoimitus- ja talousjohtaja 27.10.2008 saakka/ toimitusjohtaja 27.10.2008 alkaen	255,8	913,9
Lång Jan, toimitusjohtaja 27.10.2008 saakka	411,4	1 659,2
Toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta.		
Hallituksen palkkiot, TEUR		
Paasikivi Jari, puheenjohtaja (valittiin 13.3.2008)	71,0	40,0
Rajahalme Aimo, varapuheenjohtaja	49,0	45,0
Eloranta Jorma	44,0	40,0
Silfverstolpe Nordin Anne-Christine	44,0	40,0
Simon Rainer S.	44,0	40,0
Entiset hallituksen jäsenet		
Paasikivi Pekka, puheenjohtaja (kausi 13.3.2008 asti)	-	65,0
Yhteensä	252,0	270,0
Rahalainat yhtiön johdolle		
Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2008 eikä 31.12.2007 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.		
Yhtiön johdon osakkeenomistukset on esitetty vuosikertomuksen Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän esittelyn yhteydessä.		

Osakkeet ja osuudet

Konserniyhtiöt

Nimi	Kotipaikka ja valtio	
Uponor Beteiligungs GmbH	Hassfurt	DE
Uponor Hispania, S.A.	Móstoles	ES
Uponor (Deutschland) GmbH	Hassfurt	DE
Hewing GmbH	Ochtrup	DE
Uponor GmbH	Hassfurt	DE
Uponor S.A.R.L.	St. Etienne de St. Geoirs	FR
Karhu Deutschland GmbH i.L.	Saksa	DE
Trak GmbH i.L.	Kiefersfelden	DE
Uponor A/S	Hadsund	DK
Uponor Eesti Oü	Tallinna	EE
Jita Oy	Virrat	FI
Nereus Oy	Uusikaupunki	FI
Uponor Business Solutions Oy	Vantaa	FI
Uponor Suomi Oy	Nastola	FI
Uponor Texnikes Lyseis gia Ktiria AE	Ateena	GR
Uponor Kft.	Budapest	HU
Uponor Limited	Bishopstown	IE
Uponor (Cork) Limited	Bishopstown	IE
Uponor S.r.l.	Badia Polesine	IT
SIA Uponor Latvia	Riika	LV
UAB Uponor	Vilna	LT
Uponor B.V.	Amsterdam	NL
Uponor s.r.o.	Praha	CS
Uponor AS	Vestby	NO
Uponor Sp. z o.o.	Plonie	PL
Uponor Portugal - Sistemas para Fluidos, Lda.	V.N. Gaia	PT
Uponor Construção e Ambiente - Sistemas de Tubagens, S.A.	V.N. Gaia	PT
AO Asko-Upo (Spb)	Pietari	RU
ZAO Uponor Rus	Pietari	RU
Uponor Innovation AB	Borås	SE
Uponor AB	Virso	SE
Uponor Vertriebs GmbH	Guntramsdorf	AT
Uponor Housing Solutions Limited	Englanti ja Wales	UK
Uponor North America, Inc.	Delaware	US
Hot Water Systems North America, Inc.	Delaware	US
Uponor, Inc.	Illinois	US
Uponor Ltd	Saskatchewan	CA
Radiant Technology, Inc.	Delaware	US
Tulsa Pipe Plant, Inc. (former Uponor Aldyl Company, Inc.)	Delaware	US

Osakkuusyhtiöt

Nimi	Omistusosuus, %	Kotipaikka ja valtio	
Punitec GmbH & Co. KG	36%	Gochsheim	DE
Punitec Verwaltungs GmbH	36%	Gochsheim	DE

32. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Konserni muuttaa segmenttiraportointiaan 1.1.2009 lähtien 1.9.2008 julkaistun uuden organisaationrakenteen mukaiseksi.

Uponor ilmoitti 8.1.2009 käynnistävänsä uudet YT-neuvottelut Ruotsissa ja jatkavansa säästötoimenpiteitä.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Uponorin osakevaihto OMX:n pohjoismaisessa pörssissä vuonna 2008 oli 99 227 448 kappaletta, yhteensä 1 195,1 milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2008 lopussa oli 7,70 euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 563,7 milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 18 629 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 22,6 % (33,1 %).

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2008

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Oras Invest Oy	17 471 780	23,9	23,9
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	5 162 072	7,1	7,1
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	2 369 488	3,2	3,2
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 356 500	1,9	1,9
Valtion eläkerahasto	925 000	1,3	1,3
Sigrid Juselius Stiftelse	773 200	1,1	1,1
Paasikivi Jukka	525 463	0,7	0,7
Paasikivi Jari	520 114	0,7	0,7
Suomen kulttuurirahasto	500 670	0,7	0,7
Paasikivi Pekka	443 096	0,6	0,6
Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	410 579	0,6	0,6
Muut	42 588 982	58,0	58,3
Yhteensä	73 046 944	99,8	100,0
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	160 000	0,2	-
Kaikki yhteensä	73 206 944	100,0	100,0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2008

Nordea Pankki Suomi Oyj	7 996 885	10,9	10,9
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ)	6 044 107	8,3	8,3
Svenska Handelsbanken AB (publ.)	1 640 675	2,2	2,2
Muut	422 876	0,6	0,6
Yhteensä	16 104 543	22,0	22,0

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänten enimmäismäärä on 31.12.2008 tilanteen mukaan 73 046 944 ääntä. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 160 000 omaa osaketta, jotka vastaavat yhtä montaa ääntä. Omilla osakkeilla ei ole äänivaltaa yhtiökokouksessa.

Osakepääoman kehitys 2004 - 2008

	Pvm	Muutoksen syy	Muutos, euroa	Osakepääoma, euroa	Osakkeiden lukumäärä, kpl
2008	31.12.			146 446 888	73 206 944
2007	31.12. 7.5.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	-	146 446 888 146 446 888	73 206 944 73 206 944
2006	31.12. 16.3.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	2 320 000	146 446 888 146 446 888	73 223 444 73 223 444
2005	31.12. 23.3.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	874 000	148 766 888 148 766 888	74 383 444 74 383 444
2004	31.12. 19.11. 23.9. 28.4. 22.3. 19.1.	Korotus (rahastoanti 1:1) Korotus (optio-oikeudet) Korotus (optio-oikeudet) Alennus (omien osakkeiden mitätöinti) Korotus (optio-oikeudet)	74 820 444 348 000 216 000 1 120 000 542 000	149 640 888 149 640 888 74 820 444 74 472 444 74 256 444 75 376 444	74 820 444 74 820 444 37 410 222 37 236 222 37 128 222 37 688 222
2003	31.12.			74 834 444	37 417 222

Osakkeenomistus sektoreittain 31.12.2008

Sektori	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, %
Yksityiset yritykset	21 125 518	28,9
Julkiset yritykset	18 820	0,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	5 569 914	7,6
Julkisyhteisöt	9 572 492	13,1
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4 663 160	6,4
Kotitaloudet	15 728 948	21,5
Ulkomaat (myös hallintarekisteröidyt)	16 527 238	22,6
Muut (yhteistili)	854	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0

Osakkeenomistus suuruusluokittain 31.12.2008

Osakemäärä kpl/osakas	Osakemäärä yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakasmäärä	Osuus osakkaista, %
1 - 100	297 208	0,4	4 262	22,9
101 - 1,000	4 714 751	6,4	11 072	59,4
1,001 - 10,000	8 004 402	10,9	2 966	15,9
10,001 - 100,000	8 144 300	11,1	288	1,5
100,001 - 1,000,000	10 004 776	13,7	34	0,2
1,000,001 -	42 041 507	57,4	7	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0	18 629	100,0

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA (FAS)

		1.1. - 31.12.2008	1.1. - 31.12.2007
		Euro	
Liikevaihto		12 614 289,97	7 928 666,83
Liiketoiminnan muut tuotot	3	64 035 881,26	164 546,35
Henkilöstökulut	4	4 630 422,23	3 729 385,52
Poistot ja arvonalennukset	5	221 920,15	154 293,32
Liiketoiminnan muut kulut	3	13 659 780,27	12 250 775,06
Liikevoitto		58 138 048,58	-8 041 240,72
Rahoitustuotot ja -kulut	6	86 951 862,82	35 102 506,29
Voitto ennen satunnaiseriä		145 089 911,40	27 061 265,57
Satunnaiset tuotot ja kulut	7	3 700 000,00	9 610 000,00
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		148 789 911,40	36 671 265,57
Tilinpäätössiirrot		61 884,06	-16 205,37
Tuloverot	8	1 108 247,22	2 358 852,82
Tilikauden tulos		147 743 548,24	34 296 207,38

EMOYHTIÖN TASE (FAS)**31.12.2008****31.12.2007**

Euro

Vastaavaa**Pysyvät vastaavat****Aineettomat hyödykkeet**

Muut pitkävaikutteiset menot

332 230,66

377 195,32

Keskeneräiset hankinnat

730 563,35

173 997,83

Aineettomat hyödykkeet

9

1 062 794,01**551 193,15****Aineelliset hyödykkeet**

Koneet ja kalusto

193 148,15

146 889,07

Aineelliset hyödykkeet

9

193 148,15**146 889,07****Sijoitukset**

Konserniyhtiöosakkeet

183 675 025,00

158 172 198,79

Muut osakkeet ja osuudet

90 805,86

90 805,86

Lainasaamiset

160 412 421,45

266 520 638,44

Sijoitukset

10

344 178 252,31**424 783 643,09****Pysyvät vastaavat yhteensä****345 434 194,47****425 481 725,31****Vaihtuvat vastaavat****Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset

5 018 037,83

2 193 631,02

Lainasaamiset

111 399 344,62

11 570 677,78

Siirtosaamiset

1 792 391,97

2 993 489,52

Laskennalliset verosaamiset

321 265,26

403 591,35

Muut saamiset

39 326 922,33

44 106 377,68

Lyhytaikaiset saamiset

11

157 857 962,01**61 267 767,35****Rahat ja pankkisaamiset**

Rahat ja pankkisaamiset

49 756 565,03

1 749 433,13

Rahat ja pankkisaamiset**49 756 565,03****1 749 433,13****Vaihtuvat vastaavat yhteensä****207 614 527,04****63 017 200,48****Vastaavaa yhteensä****553 048 721,51****488 498 925,79**

EMOYHTION TASE (FAS)**31.12.2008****31.12.2007****Euro****Vastattavaa****Oma pääoma**

Osakepääoma		146 446 888,00	146 446 888,00
Ylikurssirahasto		50 184 372,40	50 184 372,40
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		66 613,56	66 613,56
Edellisten tilikausien voitto		17 800 964,94	87 158 541,96
Tilikauden tulos		147 743 548,24	34 296 207,38
Oma pääoma yhteensä	12	362 242 387,14	318 152 623,30

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero	13	77 904,73	139 788,79
-----------	----	-----------	------------

Pakolliset varaukset

14	1 238 002,28	1 554 641,00
----	---------------------	---------------------

Vieras pääoma**Pitkäaikaiset velat**

Lainat rahoituslaitoksilta		64 000 000,00	-
Pitkäaikaiset velat	15	64 000 000,00	-

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lainat rahoituslaitoksilta		16 000 000,00	-
Ostovelat		1 280 220,21	1 380 852,50
Siirtovelat		3 805 384,32	1 264 029,16
Muut lyhytaikaiset velat		104 404 822,83	166 006 991,04
Lyhytaikainen vieras pääoma	16	125 490 427,36	168 651 872,70

Vieras pääoma yhteensä

189 490 427,36	168 651 872,70
-----------------------	-----------------------

Vastattavaa yhteensä

553 048 721,51	488 498 925,79
-----------------------	-----------------------

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

1.1. - 1.1. -
31.12.2008 31.12.2007
MEUR

Liiketoiminnan rahavirta**Tulorahoitus**

Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	148,8	36,7
Suunnitelmanmukaiset poistot	0,2	0,2
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot	-64,0	-0,2
Tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	1,8	0,4
Tuloverot	-1,1	-2,4
Konserniavustukset	-3,7	-9,6
Tulorahoitus	82,0	25,1

Käyttöpääoman muutos

Saamiset	-2,7	-10,0
Korottomat velat	-60,4	-5,6
Käyttöpääoman muutos	-63,1	-15,6

Liiketoiminnan rahavirta

18,9 9,5

Investointien rahavirta

Osakehankinnat	-35,9	0,0
Osakemyynnit ja tytäryhtiöiden purkutulokset	0,0	0,9
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-0,8	-0,4
Käyttöomaisuuden myyntituotot	69,4	-
Myönnettyt lainat	-58,3	-8,8
Lainasaamisten takaisinmaksut	68,8	33,4
Investointien rahavirta	43,2	25,1

Rahavirta ennen rahoitusta

62,1 34,6

Rahoituksen rahavirta

Lainojen nostot	80,0	51,9
Osingonjako	-102,5	-102,5
Omien osakkeiden osto	-1,2	0,0
Konserniavustukset	9,6	11,2
Rahoituksen rahavirta	-14,1	-39,4

Rahavarojen muutos

48,0 -4,8

Rahavarat 1.1.

1,7 6,5

Rahavarat 31.12.

49,7 1,7

Muutos taseen mukaan

48,0 -4,8

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN (FAS) LIITETIEDOT

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä. Uponor –konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on ollut mahdollista. Alla on esitetty lähinnä ne laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laatimisperiaatteita.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön eläkevastuut on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä. Eläke-eduista aiheutuneet kustannukset kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista, jotka eliminoidaan konsernitasolla.

Tuloverot

Tuloveroihin ja laskennallisiin verosaamisiin ja –velkoihin sovelletaan konsernin laatimisperiaatteita, silloin kuin se on ollut mahdollista Suomen tilinpäätöskäytännön mukaan.

Rahoitusvarat, rahoitusvelat ja johdannaissopimukset

Rahoitusvarat ja –velat on kirjattu hankinta-arvoonsa tai arvonalentumisella vähennettyyn arvoon. Johdannaisinstrumentit on arvostettu käypään arvoon. Arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Johdannaissopimusten arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin laatimisperiaatteissa.

Emoyhtiön ja sen tytäryhtiöiden väliset johdannaissopimukset on huomioitu vuonna 2007 kirjanpidossa realisoituessaan. Sopimusten käypä arvo tilinpäätöshetkellä esitetään liitetiedoissa.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokrakuluina.

2. Emoyhtiön toiminta

Emoyhtiön liiketoiminta koostuu konsernitoiminnoista. Emoyhtiön liikevaihto koostuu palveluveloituksista konserniyhtiöiltä.

3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2008	2007
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	64,0	0,2
Yhteensä	64,0	0,2

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat pääasiassa konsernin sisäisistä yritysjärjestelyistä, ja niistä syntyneistä sisäisistä kauppavoitoista.

Liiketoiminnan muut kulut		
Ympäristökustannukset	0,9	0,9
Muut	12,8	11,3
Yhteensä	13,7	12,2

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät vuonna 2004 myytyyn kotimaiseen kiinteistöliiketoimintaan kohdistuvia maaperän puhdistukseen ja kunnostamiseen liittyviä kustannuksia sekä normaaleja liiketoiminnan muita kuluja.

4. Henkilöstökulut

	2008	2007
Palkat ja palkkiot	3,6	3,0
Eläkekulut	0,5	0,2
Henkilösivukulut	0,6	0,5
Yhteensä	4,6	3,7
Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikan keskimäärin Toimihenkilöitä	40	35
Johdon palkat ja palkkiot, TEUR *)		
Toimitusjohtaja ja hänen varamiehensä	667,2	2 573,1
Hallitus	252,0	270,0
Yhteensä	919,2	2 843,1

*) erittelyt henkilöittäin on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa

Rahalainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2008 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Emoyhtiön toimitusjohtajalla on oikeus jäädä eläkkeelle 63-vuotiaana.

5. Poistot ja arvonalentumiset

Muut pitkävaikuttiset menot	0,1	0,1
Koneet ja kalusto	0,1	0,1
Yhteensä	0,2	0,2

6. Rahoitustuoto ja -kulut

Korkotuotot	0,6	2,2
Korkotuotot tytäryhtiöiltä	18,4	15,8
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	81,5	28,9
Yhteensä	100,5	46,9
Korkokulut	6,5	6,5
Korkokulut tytäryhtiöille	3,6	3,1
Muut rahoituskulut	0,3	0,2
Kurssierot		
- Toteutuneet	-2,9	-0,9
- Toteutumattomat	6,1	2,9
Yhteensä	13,5	11,8
Rahoitustuotot ja -kulut	87,0	35,1

7. Satunnaiset tuotot

Konserniavustukset	3,7	9,6
--------------------	-----	-----

8. Verot

	2008	2007
Tilikaudelta	0,8	2,5
Edellisiltä kausilta	0,2	-
Laskennallisen verovelan muutos	0,1	-0,1
Yhteensä	1,1	2,4

9. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

2008	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkävaikut- teiset menot	Kesken- eräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	-	1,3	0,2	0,4	1,9
Lisäykset		0,0	0,7	0,0	0,8
Vähennykset		0,0		0,0	0,1
Siirrot erien välillä	-	0,0	-0,2	0,2	-
Hankintameno 31.12.	-	1,3	0,7	0,6	2,6
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	0,9	-	0,3	1,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		-0,0		0,0	-
Tilikauden poisto		0,1		0,1	0,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	1,0	-	0,4	1,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	0,3	0,7	0,2	1,3

2007	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkävaikut- teiset menot	Kesken- eräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	0,2	4,5	-	1,0	5,7
Lisäykset	-	0,1	0,2	0,1	0,4
Vähennykset	0,2	3,3	-	0,7	4,2
Hankintameno 31.12.	-	1,3	0,2	0,4	1,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,2	4,1	-	1,0	5,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,2	-3,3	-	-0,7	-4,2
Tilikauden poisto	-	0,1	-	-	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	0,9	-	0,3	1,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	0,4	0,2	0,1	0,7

10. Sijoitukset

	2008	2007
Konserniyhtiöosakkeet 1.1.	158,2	158,9
Lisäykset	35,9	-
Vähennykset	10,4	0,7
Konserniyhtiöosakkeet 31.12.	183,7	158,2
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.	0,1	0,1
Muut osakkeet ja osuudet 31.12.	0,1	0,1
Lainasaamiset		
- Konserniyhtiöt	156,2	266,5
- Muut	4,2	-
Yhteensä	344,2	424,8

11. Lyhytaikaiset saamiset

	2008	2007
Myyntisaamiset		
- konserniyhtiöiltä	5,0	2,2
Lainasaamiset		
- konserniyhtiöiltä	111,4	11,6
Siirtosaamiset		
- konserniyhtiöiltä	0,0	0,1
- muilta	1,8	2,9
Laskennalliset verosaamiset	0,3	0,4
Muut saamiset		
- konserniyhtiöiltä	31,0	44,1
- muilta	8,3	
Yhteensä	157,9	61,3

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu taseen pakollisista varauksista.

Siirtosaamiset

Korkotuotot	0,4	0,2
Muut rahoitustuotot	-	1,7
Verot	1,2	0,5
Muut	0,2	0,6
Yhteensä	1,8	3,0

12. Oman pääoman muutokset**Sidottu oma pääoma**

Osakepääoma 1.1.	146,4	146,4
Osakepääoma 31.12.	146,4	146,4
Ylikurssirahasto 1.1.	50,2	50,2
Ylikurssirahasto 31.12.	50,2	50,2
Sidottu oma pääoma yhteensä	196,6	196,6

Vapaa oma pääoma

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0,1	-
Lisäykset	-	0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,1	0,1
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1	121,5	189,7
Osingonjako	-102,5	-102,5
Omat osakkeet	-1,2	-
Tilikauden tulos	147,7	34,3
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	165,6	121,5
Vapaa oma pääoma yhteensä	165,7	121,6
Oma pääoma 31.12.	362,2	318,2

Jakokelpoiset varat, 31.12.2008, EUR

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	66 613,56	66 613,56
Edellisten tilikausien voitto	17 800 964,94	87 158 541,96
Tilikauden voitto	147 743 548,24	34 296 207,38
Jakokelpoiset varat, 31.12.2008, EUR	165 611 126,74	121 521 362,90

13. Poistoero

	2008	2007
- Muut pitkävaikutteiset menot	0,1	0,1
Yhteensä	0,1	0,1

Poistoerosta aiheutuu laskennallista verovelkaa, jota emoyhtiön erillistilinpäätöksessä ei ole kirjattu.

14. Pakolliset varaukset

Eläkevastuu	0,1	0,1
Ympäristövaraus	1,1	1,4
Yhteensä	1,2	1,5

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoituslaitoksilta		
- Muut lainat	64,0	-
Yhteensä	64,0	-

Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat

	2010	2011	2012	2013	2014 -
Lainat rahoituslaitoksilta					
- Muut lainat	16,0	16,0	16,0	16,0	-
Yhteensä	16,0	16,0	16,0	16,0	-

16. Lyhytaikainen vieras pääoma

	2008	2007
Lainat rahoituslaitoksilta	16,0	-
Ostovelat		
- konserniyhtiöiltä	0,3	0,4
- muilta	1,0	1,0
Siirtovelat		
- konserniyhtiöiltä	0,1	0,2
- muilta	3,7	1,1
Muut lyhytaikaiset velat		
- konserniyhtiöiltä	85,2	6,8
- muilta	19,2	159,2
Yhteensä	125,5	168,7

Siirtovelat

Henkilökulut	0,6	0,7
Verot	0,2	-
Bonukset	0,2	
Korot	1,1	0,2
Muut	1,7	0,4
Yhteensä	3,8	1,3

17. Vastuusitoumukset

	2008	2007
Konserniyritysten puolesta annetut vakuudet Takaukset	9,0	10,5
Muiden puolesta annetut vakuudet Takaukset	7,0	9,3
Käyttöleasingsitoumukset Käyttöleasingvastuut, erääntyminen seuraavien 12 kuukauden aikana	0,5	0,5
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen yli 12 kuukauden kuluttua	0,9	1,3
Takaukset	16,1	19,8
Leasingvastuut	1,5	1,8
Yhteensä	17,5	21,6

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

18. Valuutta- ja korkoriskien hallinta

	Nimellisarvot	
	2008	2007
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset	128,9	85,9
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	39,7	56,1
	Käyvät arvot	
Valuuttajohdannaiset:	2008	2007
Termiinisopimukset	7,7	1,7
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	1,0	-0,2
	Tuloslaskelmaan merkityt käyvän arvonmuutokset	
Valuuttajohdannaiset:	2008	2007
Termiinisopimukset	-1,6	-
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	-0,6	-

19. Käytetyt tilikirjat

Sähköisessä muodossa:

Pääkirja
Päiväkirja
Reskontrakirjat
Pankkitositteet
Myyntilaskut
Ostolaskut
Palkkakirjanpito

Paperitositteina:
Muistiotositteet

Erikseen sidottuna:
Tilikauden tasekirja
Tase-erittelyt

HALLITUKSEN EHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE

Emoyhtiön, Uponor Oyj:n, voitonjakokelpoiset varat ovat 165 611 126,74 euroa, josta tilikauden voitto on 147 743 548,24 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

-osinkona jaetaan 0,85 euroa/osake eli yhteensä	62 089 902,40 euroa
-omaan pääomaan jäävä määrä	<u>103 521 224,34 euroa</u>
	165 611 126,74 euroa

Vantaa, 10. helmikuuta 2009

Jari Paasikivi
Puheenjohtaja

Aimo Rajahalme

Jorma Eloranta

Anne-Christine Silfverstolpe Nordin

Rainer S. Simon

Jyri Luomakoski
Toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaa, 10. helmikuuta 2009

KPMG Oy Ab
KHT-yhteisö

Sixten Nyman
KHT